

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Marea Cameră)

22 iunie 2021 *

„Trimitere preliminară – Proprietate intelectuală – Drept de autor și drepturi conexe – Punerea la dispoziție și gestionarea unei platforme de partajare de materiale video sau a unei platforme de stocare-hosting și de partajare de fișiere – Răspunderea operatorului pentru încălcări ale drepturilor de proprietate intelectuală săvârșite de utilizatorii platformei sale – Directiva 2001/29/CE – Articolul 3 și articolul 8 alineatul (3) – Noțiunea de «comunicare publică» – Directiva 2000/31/CE – Articolele 14 și 15 – Condiții pentru a beneficia de exonerarea de răspundere – Necunoașterea unor încălcări concrete – Notificarea unor astfel de încălcări drept condiție pentru obținerea unei ordonanțe președințiale”

În cauzele conexe C-682/18 și C-683/18,

având ca obiect cereri de decizie preliminară formulate în temeiul articolului 267 TFUE de Bundesgerichtshof (Curtea Federală de Justiție, Germania), prin deciziile din 13 septembrie 2018 și, respectiv, din 20 septembrie 2018, primite de Curte la 6 noiembrie 2018, în procedurile

Frank Peterson

împotriva

Google LLC,

YouTube Inc.,

YouTube LLC,

Google Germany GmbH (C-682/18),

și

Elsevier Inc.

împotriva

Cyando AG (C-683/18),

CURTEA (Marea Cameră),

compusă din domnul K. Lenaerts, președinte, doamna R. Silva de Lapuerta, vicepreședintă, domnii J.-C. Bonichot, M. Vilaras, E. Regan și M. Ilešič (raportor), președinți de cameră, domnii E. Juhász, M. Safjan, D. Šváby, S. Rodin și F. Biltgen, doamna K. Jürimäe și domnul C. Lycourgos, judecători,

* Limba de procedură: germana

avocat general: domnul H. Saugmandsgaard Øe,

grefier: doamna M. Krausenböck, administratoare,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 26 noiembrie 2019,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru Frank Peterson, de P. Wassermann și J. Schippmann, Rechtsanwälte;
- pentru Elsevier Inc., de K. Bäcker, U. Feindor-Schmidt și M. Lausen, Rechtsanwälte;
- pentru Google LLC, YouTube Inc., YouTube LLC și Google Germany GmbH, de J. Wimmers și M. Barudi, Rechtsanwälte;
- pentru Cyando AG, de H. Waldhauser și M. Junker, Rechtsanwälte;
- pentru guvernul german, de J. Möller, M. Hellmann și E. Lankenau, în calitate de agenți;
- pentru guvernul francez, de A.-L. Desjonquères, A. Daniel și R. Coesme, în calitate de agenți;
- pentru guvernul finlandez, de J. Heliskoski, în calitate de agent;
- pentru Comisia Europeană, de T. Scharf, S. L. Kaléda și J. Samnadda, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 16 iulie 2020,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererile de decizie preliminară privesc interpretarea articolului 3 alineatul (1) și a articolului 8 alineatul (3) din Directiva 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională (JO 2001, L 167, p. 10, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 230, denumită în continuare „Directiva privind dreptul de autor”), a articolului 14 alineatul (1) din Directiva 2000/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2000 privind anumite aspecte juridice ale serviciilor societății informaționale, în special ale comerțului electronic, pe piața internă (directiva privind comerțul electronic) (JO 2000, L 178, p. 1, Ediție specială, 13/vol. 29, p. 257), precum și a articolului 11 prima teză și a articolului 13 din Directiva 2004/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind respectarea drepturilor de proprietate intelectuală (JO 2004, L 157, p. 45, Ediție specială, 17/vol. 2, p. 56, rectificare în JO 2004, L 195, p. 16, denumită în continuare „Directiva privind respectarea drepturilor”).
- 2 Aceste cereri au fost formulate în cadrul unor litigii între domnul Frank Peterson, pe de o parte, și Google LLC și YouTube LLC (cauza C-682/18), pe de altă parte, precum și Elsevier Inc., pe de o parte, și Cyando AG (cauza C-683/18), pe de altă parte, în legătură cu mai multe încălcări ale drepturilor de proprietate intelectuală deținute de domnul Peterson și de Elsevier săvârșite de utilizatori ai platformei de partajare de materiale video operate de YouTube și, respectiv, ai platformei de stocare-hosting și de partajare de fișiere operate de Cyando.

Cadrul juridic

Dreptul internațional

3 Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale (OMPI) a adoptat la Geneva, la 20 decembrie 1996, Tratatul OMPI privind drepturile de autor (denumit în continuare „TDA”), care a fost aprobat în numele Comunității Europene prin Decizia 2000/278/CE a Consiliului din 16 martie 2000 (JO 2000, L 89, p. 6, Ediție specială, 11/vol. 20, p. 212) și a intrat în vigoare, în ceea ce privește Uniunea Europeană, la 14 martie 2010 (JO 2010, L 32, p. 1).

4 Articolul 8 din TDA, intitulat „Dreptul de comunicare către public”, prevede:

„Fără a aduce atingere dispozițiilor articolului 11 alineatul (1) punctul (ii), articolului 11a alineatul (1) punctele (i) și (ii), articolului 11b alineatul (1) punctul (ii), articolului 14 alineatul (1) punctul (ii) și articolului 14a alineatul (1) din Convenția de la Berna [pentru protecția operelor literare și artistice, semnată la Berna la 9 septembrie 1886 (Actul de la Paris din 24 iulie 1971), în versiunea rezultată din modificarea din 28 septembrie 1979], autorii de opere literare și artistice se bucură de dreptul exclusiv de a autoriza orice comunicare către public a operelor lor prin mijloace tehnice cu fir sau fără fir, inclusiv de a pune la dispoziția publicului operele lor astfel încât oricine să poată avea acces la acestea de la locul și în momentul dorit.”

5 Declarații comune privind TDA au fost adoptate de Conferința diplomatică la 20 decembrie 1996.

6 Declarația comună privind articolul 8 din tratatul menționat este redactată după cum urmează:

„Se înțelege că simpla furnizare de instalații care permit sau realizează o comunicare nu constituie o comunicare către public în sensul prezentului tratat sau al Convenției de la Berna. [...]”

Dreptul Uniunii

Directiva privind dreptul de autor

7 Potrivit considerentelor (4), (5), (8)-(10), (16), (23), (27), (31) și (59) ale Directivei privind dreptul de autor:

„(4) Printr-o certitudine juridică sporită și oferind un grad ridicat de protecție a proprietății intelectuale, un cadru juridic armonizat privind dreptul de autor și drepturile conexe va încuraja investiții substanțiale în creativitate și inovație, inclusiv în infrastructura rețelei, și va favoriza dezvoltarea și o mai mare competitivitate a industriei europene, atât în domeniul furnizării de conținut, cât și în domeniul tehnologiei informaționale și, în general, în numeroase sectoare industriale și culturale. Se va asigura astfel păstrarea locurilor de muncă și se va încuraja crearea de noi locuri de muncă.

(5) Dezvoltarea tehnologică a multiplicat și diversificat vectorii de creație, producție și exploatare. Chiar dacă nu sunt necesare noi concepte pentru protecția proprietății intelectuale, legislația actuală privind dreptul de autor și drepturile conexe trebuie adaptată și completată pentru a reflecta în mod adecvat realitățile economice, cum ar fi noile forme de exploatare.

[...]

(8) Diversele implicații sociale, societale și culturale ale societății informaționale fac necesară luarea în considerare a caracteristicilor specifice ale conținutului produselor și serviciilor.

- (9) Orice armonizare a dreptului de autor și a drepturilor conexe trebuie să aibă la bază un nivel ridicat de protecție, deoarece aceste drepturi sunt esențiale pentru creația intelectuală. Protecția lor contribuie la menținerea și dezvoltarea creativității în interesul autorilor, artiștilor interpreți sau executanți, producătorilor, consumatorilor, culturii, industriei și publicului larg. În consecință, proprietatea intelectuală a fost recunoscută ca parte integrantă a proprietății.
- (10) Autorii sau artiștii interpreți sau executanți trebuie să primească o remunerație adecvată pentru utilizarea operelor lor, pentru a-și putea continua munca creativă și artistică, la fel ca și producătorii, pentru a putea finanța această muncă. [...] Pentru a asigura o astfel de remunerație și pentru a obține un randament satisfăcător al investiției, este necesară o protecție juridică adecvată a drepturilor de proprietate intelectuală.
- [...]
- (16) [...] Prezenta directivă trebuie pusă în aplicare în paralel cu Directiva privind comerțul electronic, dat fiind că respectiva directivă prevede un cadru armonizat de principii și dispoziții care se referă, între altele, la părți importante din prezenta directivă. Prezenta directivă nu aduce atingere dispozițiilor referitoare la răspundere din directiva în cauză.
- [...]
- (23) Prezenta directivă trebuie să armonizeze într-o mai mare măsură dreptul de autor asupra actelor de comunicare publică. Acest drept trebuie înțeles în sens larg ca acoperind orice comunicare către public care nu este prezent în locul de proveniență a comunicării. [...]
- [...]
- (27) Simpla furnizare a instalațiilor care permit sau care realizează comunicarea nu reprezintă comunicare în înțelesul prezentei directive.
- [...]
- (31) Trebuie păstrat un echilibru just între drepturile și interesele diverselor categorii de titulari de drepturi, precum și între acestea și drepturile și interesele utilizatorilor de obiecte protejate. Excepțiile existente și limitările de drepturi stabilite de statele membre trebuie reanalizate prin prisma noului mediu electronic. [...]
- [...]
- (59) În mediul digital, în special, serviciile intermediarilor pot fi folosite din ce în ce mai mult de către terți pentru acte de contrafacere. În multe cazuri, astfel de intermediari sunt cel mai bine plasați pentru a pune capăt unor asemenea acte. În consecință, fără a aduce atingere oricăror alte sancțiuni sau căi de atac disponibile, titularii de drepturi trebuie să aibă posibilitatea de a solicita ca o ordonanță președințială să fie pronunțată împotriva unui intermediar care distribuie într-o rețea o copie contrafăcută a unei opere protejate sau a unui alt obiect protejat. Această posibilitate trebuie să fie prevăzută chiar și în cazurile în care actele întreprinse de intermediar constituie excepții în conformitate cu articolul 5. Condițiile și normele privind o astfel de ordonanță președințială trebuie să rămână de competența legislației interne a statelor membre.”

- 8 Articolul 3 din această directivă, intitulat „Dreptul de comunicare publică a operelor și dreptul de a pune la dispoziția publicului alte obiecte protejate”, prevede la alineatul (1):

„Statele membre prevăd dreptul exclusiv al [autorilor] de a autoriza sau de a interzice orice comunicare publică a operelor lor, prin cablu sau fără cablu, inclusiv punerea la dispoziția publicului a operelor lor, astfel încât oricine să poată avea acces la acestea din orice loc și în orice moment.”

- 9 Articolul 8 din directiva menționată, intitulat „Sanctiuni și căi de atac”, prevede:

„(1) Statele membre prevăd sancțiuni și căi de atac adecvate cu privire la nerespectarea drepturilor și obligațiilor prevăzute prin prezenta directivă și adoptă toate măsurile necesare pentru a asigura aplicarea acestora. Sancțiunile astfel stabilite sunt eficiente, proporționale și disuasive.

(2) Fiecare stat membru adoptă măsurile necesare pentru a permite titularilor de drepturi ale căror interese sunt afectate de o activitate de contrafacere săvârșită pe teritoriul său să intenteze o acțiune prin care să solicite daune interese și/sau pronunțarea unei ordonanțe președințiale, precum și, dacă este cazul, confiscarea materialelor contrafăcute, precum și a dispozitivelor, produselor sau componentelor menționate la articolul 6 alineatul (2).

(3) Statele membre trebuie să asigure că titularii de drepturi pot solicita ca o ordonanță președințială să fie pronunțată împotriva intermediarilor ale căror servicii sunt folosite de către terți pentru a contraface dreptul de autor sau un drept conex.”

Directiva privind comerțul electronic

- 10 Considerentele (41)-(46), (48) și (52) ale Directivei privind comerțul electronic au următorul cuprins:

„(41) Prezenta directivă echilibrează diferitele interese existente și stabilește principiile care pot sta la baza standardelor și acordurilor adoptate în domeniu.

(42) Derogările în materie de răspundere prevăzute în prezenta directivă se referă numai la cazurile în care activitatea furnizorului de servicii în cadrul societății informaționale se limitează la procesul tehnic de exploatare și de a acorda acces la o rețea de comunicații cu privire la care informațiile furnizate prin terți sunt transmise sau stocate temporar, exclusiv în scopul de a îmbunătăți eficacitatea transmiterii. Această activitate are caracter pur tehnic, automat și pasiv, ceea ce implică faptul că furnizorul de servicii ale societății informaționale nu cunoaște și nici nu controlează informațiile transmise sau stocate.

(43) Un furnizor de servicii poate beneficia de derogări pentru «simpla transmitere» și pentru forma de stocare denumită «caching» în cazul în care nu este implicat în niciun fel în informația transmisă. Aceasta presupune, printre altele, că nu modifică informația pe care o transmite. Această cerință nu se referă la manipulările cu caracter tehnic care au loc în cursul transmiterii, deoarece acestea nu alterează integritatea informației conținute în transmitere.

(44) Un furnizor de servicii care colaborează în mod deliberat cu unul dintre destinatarii serviciului său în scopul de a întreprinde acțiuni ilegale depășește activitățile de «simplă transmitere» sau de stocare-caching și, prin urmare, nu poate beneficia de derogări în materie de răspundere prevăzute pentru acest tip de activitate.

- (45) Limitările răspunderii furnizorilor de servicii intermediare prevăzute în prezenta directivă nu aduc atingere posibilității de a se interveni cu acțiuni în încetare de diferite tipuri. Aceste acțiuni în încetare pot lua în special forma unor hotărâri ale instanțelor judecătorești sau ale autorităților administrative care impun încetarea oricărei încălcări sau prevenirea acesteia, inclusiv prin înlăturarea informațiilor ilicite sau blocarea accesului la acestea.
- (46) Pentru a beneficia de limitarea răspunderii, furnizorul unui serviciu al societății informaționale care constă în stocarea informațiilor trebuie să acționeze rapid pentru înlăturarea informațiilor în cauză sau pentru blocarea accesului la acestea de îndată ce ia cunoștință sau își dă seama de caracterul ilicit al acestor activități. Este oportun să se procedeze la înlăturarea informațiilor în cauză sau blocarea accesului la acestea cu respectarea principiului libertății de exprimare și a procedurilor stabilite în acest sens la nivel național. Prezenta directivă nu afectează posibilitatea statelor membre de a defini cerințe specifice care trebuie îndeplinite prompt înainte de eliminarea informațiilor sau de blocarea accesului la acestea.

[...]

- (48) Prezenta directivă nu aduce atingere în niciun mod posibilității statelor membre de a cere furnizorilor de servicii care dețin informații furnizate de destinatarii serviciilor lor să acționeze cu precauțiile care sunt de așteptat în mod rezonabil din partea lor și care sunt definite de legislația internă în scopul de a depista și a preveni anumite tipuri de activități ilicite.

[...]

- (52) Exercițarea efectivă a libertăților pieței interne face necesară garantarea accesului eficient al victimelor la mijloacele de soluționare a litigiilor. Prejudiciile care pot fi provocate în cadrul serviciilor societății informaționale se caracterizează atât prin rapiditate, cât și prin întinderea geografică. Având în vedere această caracteristică specifică și necesitatea de a veghea ca autoritățile naționale să nu pună în pericol încrederea reciprocă, prezenta directivă invită statele membre să garanteze că există căi de atac judiciare adecvate. Statele membre trebuie să examineze necesitatea de a asigura accesul la proceduri judiciare prin mijloacele electronice adecvate.”

11 Articolul 14 din această directivă, intitulat „Stocarea-hosting”, prevede:

„(1) Statele membre veghează ca, atunci când un serviciu al societății informaționale constă în stocarea informațiilor furnizate de un destinatar al serviciului, furnizorul acelui serviciu să nu fie responsabil pentru informațiile stocate la cererea unui destinatar al serviciului, cu condiția ca:

- (a) furnizorul să nu aibă cunoștință despre activitatea sau informația ilicită, iar în ceea ce privește acțiunile în daune, să nu aibă cunoștință de fapte sau circumstanțe din care să rezulte că activitatea sau informația este vădită ilicită

sau

- (b) furnizorul, din momentul în care ia cunoștință despre acestea, acționează prompt pentru a elimina informațiile sau pentru a bloca accesul la acestea.

(2) Alineatul (1) nu se aplică atunci când destinatarul serviciului acționează sub autoritatea sau sub controlul furnizorului.

(3) Prezentul articol nu afectează posibilitatea ca o instanță judecătorească sau o autoritate administrativă să impună furnizorului de servicii, în conformitate cu cadrul legislativ din statele membre, să pună capăt unei încălcări sau să o prevină și nici nu afectează posibilitatea ca statele membre să instituie proceduri de reglementare a eliminării informațiilor sau blocării accesului la acestea.”

- 12 Articolul 15 din directiva menționată, intitulat „Absența obligației generale în materie de supraveghere”, prevede la alineatul (1):

„Statele membre nu trebuie să impună furnizorilor obligația generală de supraveghere a informațiilor pe care le transmit sau le stochează atunci când furnizează serviciile prevăzute la articolele 12, 13 și 14 și nici obligația generală de a căuta în mod activ fapte sau circumstanțe din care să rezulte că activitățile sunt ilicite.”

- 13 Articolul 18 din Directiva privind comerțul electronic, intitulat „Acțiuni în justiție”, prevede la alineatul (1):

„Statele membre veghează ca acțiunile în justiție prevăzute în dreptul intern privind activitățile serviciilor societății informaționale să permită adoptarea rapidă de măsuri, inclusiv măsuri interimare, destinate să ducă la încetarea oricărei încălcări presupuse și să prevină orice altă atingere adusă intereselor respective.”

Directiva privind respectarea drepturilor

- 14 Potrivit considerentelor (17), (22) și (23) ale Directivei privind respectarea drepturilor:

„(17) Măsurile, procedurile și mijloacele de reparație prevăzute prin prezenta directivă ar trebui să fie stabilite în fiecare caz astfel încât să țină seama în mod corespunzător de caracteristicile specifice ale acestui caz, în special de caracteristicile specifice fiecărui drept de proprietate intelectuală și, atunci când este cazul, de caracterul intenționat sau neintenționat al infracțiunii săvârșite.

[...]

(22) Este de asemenea indispensabil să se prevadă măsuri provizorii pentru stoparea imediată a infracțiunilor fără a se aștepta o decizie de fond, cu respectarea drepturilor de apărare, asigurând proporționalitatea măsurilor provizorii în funcție de specificul fiecărui caz și prevăzând garanțiile necesare pentru a acoperi costurile și prejudiciile provocate părții pârâte de o cerere nejustificată. Aceste măsuri sunt în special justificate atunci când orice întârziere ar fi de natură să provoace un prejudiciu ireparabil titularului unui drept de proprietate intelectuală.

(23) Fără a aduce atingere oricărei alte măsuri, proceduri sau mijloc de reparație existente, titularii drepturilor ar trebui să aibă posibilitatea de a solicita un ordin judecătoresc împotriva unui intermediar ale cărui servicii sunt utilizate de un terț pentru a viola dreptul de proprietate industrială al titularului. Condițiile și procedurile cu privire la un astfel de ordin judecătoresc ar trebui să rămână sub incidența dreptului intern al statelor membre. În ceea ce privește încălcarea dreptului de autor și a drepturilor conexe, un nivel ridicat de armonizare este deja prevăzut prin Directiva [privind dreptul de autor]. Prin urmare, ar trebui ca prezenta directivă să nu aducă atingere articolului 8 alineatul (3) din Directiva [privind dreptul de autor].”

15 Articolul 3 din această directivă, intitulat „Obligație generală”, prevede:

„(1) Statele membre prevăd măsuri, proceduri și mijloace de reparație necesare pentru a asigura respectarea drepturilor de proprietate intelectuală care intră sub incidența prezentei directive. Aceste măsuri, proceduri și mijloace de reparație trebuie să fie corecte și echitabile, nu trebuie să fie complicate în mod inutil sau costisitoare ori să presupună termene nerezonabile sau să atragă întârzieri nejustificate.

(2) Măsurile, procedurile și mijloacele de reparație trebuie să fie de asemenea eficiente, proporționale și disuasive și să fie aplicate astfel încât să se evite crearea unor obstacole în calea comerțului legal și să se ofere protecție împotriva folosirii lor abuzive.”

16 Articolul 11 din directiva menționată, intitulat „Ordine judecătorești”, prevede:

„Statele membre asigură ca, atunci când se pronunță o hotărâre judecătorească de constatare a încălcării unui drept de proprietate intelectuală, autoritățile judecătorești competente să poată pronunța împotriva contravenientului un ordin judecătoresc prin care interzic continuarea încălcării. Atunci când legislația internă prevede aceasta, nerespectarea unui ordin judecătoresc este pasibilă, dacă este cazul, de plata unor daune cominatorii, cu scopul de a-i asigura executarea. Statele membre asigură de asemenea ca titularii drepturilor să poată solicita pronunțarea unui ordin judecătoresc împotriva intermediarilor ale căror servicii sunt utilizate de un terț pentru a încălca un drept de proprietate intelectuală, fără a aduce atingere articolului 8 alineatul (3) din Directiva [privind dreptul de autor].”

17 Articolul 13 din Directiva privind respectarea drepturilor, intitulat „Daune-interese”, prevede:

„(1) Statele membre asigură ca, la cererea părții prejudiciate, autoritățile judecătorești competente să ordone contravenientului care a acționat cu bună știință sau având motive suficiente de a ști acest lucru, plata către titularul dreptului a unor daune-interese adaptate prejudiciului real suferit de acesta prin încălcarea dreptului său.

La stabilirea daunelor interese, autoritățile judecătorești:

(a) iau în considerare toate aspectele necesare, cum ar fi consecințele economice negative suferite de partea prejudiciată, în special câștigul nerealizat, orice beneficiu fără justă cauză realizat de contravenient și, dacă este cazul, alte elemente în afara factorilor economici, cum ar fi prejudiciul moral cauzat titularului dreptului prin încălcarea drepturilor sale

sau

(b) ca alternativă la litera (a), pot hotărî, dacă este cazul, să fixeze o valoare forfetară pentru daunele-interese, pe baza unor elemente cum ar fi, cel puțin, valoarea redevențelor sau drepturilor care ar fi fost datorate în cazul în care contravenientul ar fi cerut autorizația de a utiliza dreptul de proprietate intelectuală respectiv.

(2) Atunci când contravenientul a săvârșit o încălcare fără a avea știință de aceasta sau fără a avea motive rezonabile de a ști aceasta, statele membre pot să prevadă că autoritățile judecătorești pot ordona recuperarea beneficiilor sau plata unor daune-interese care pot fi prestabilite.”

Litigiile principale și întrebările preliminare

Cauza C-682/18

- 18 Domnul Peterson este un producător de muzică și susține că este proprietarul societății Nemo Studios.
- 19 YouTube operează platforma internet eponimă pe care utilizatorii pot să încarce (*upload*) gratuit propriile materiale video și să le pună la dispoziția altor utilizatori de internet. Google este asociata unică și reprezentanta legală a YouTube. YouTube Inc. și Google Germany GmbH nu mai sunt părți în litigiu.
- 20 La 20 mai 1996, Nemo Studio Frank Peterson a încheiat cu artista Sarah Brightman un contract de exclusivitate artistică cu aplicabilitate mondială referitor la exploatarea de înregistrări audio și video ale spectacolelor sale. În anul 2005, acest contract a făcut obiectul unui acord adițional. La 1 septembrie 2000, domnul Peterson a încheiat în nume propriu și în numele societății Nemo Studios un acord de licență cu Capitol Records Inc. privind distribuirea exclusivă a înregistrărilor și a spectacolelor artistei Sarah Brightman de Capitol Records.
- 21 În luna noiembrie 2008, a fost comercializat albumul *A Winter Symphony*, compus din opere interpretate de artistă. La 4 noiembrie 2008, Sarah Brightman a început un turneu, denumit „*Symphony Tour*”, în cursul căruia aceasta a interpretat operele înregistrate pe album.
- 22 La 6 și la 7 noiembrie 2008, opere extrase de pe acest album și înregistrări private ale unor concerte din cadrul acestui turneu puteau fi consultate pe platforma internet YouTube, asociate unor imagini statice, precum și unor imagini dinamice. Prin scrisoarea din 7 noiembrie 2008, domnul Peterson, prezentând în susținerea cererii sale capturi de ecran destinate să dovedească faptele pe care le denunță, s-a adresat Google Germany și a solicitat din partea acesteia, precum și din partea Google să furnizeze declarații de încetare, în caz contrar expunându-se unei sancțiuni. În continuare, Google Germany s-a adresat YouTube, care a căutat manual, cu ajutorul capturilor de ecran transmise de domnul Peterson, adresele de internet (URL) ale materialelor video în cauză și a blocat accesul la acestea. Părțile au opinii divergente cu privire la întinderea acestor blocări ale accesului.
- 23 La 19 noiembrie 2008, puteau fi consultate din nou pe platforma internet YouTube înregistrări audio ale unor spectacole ale artistei, asociate unor imagini statice și unor imagini dinamice.
- 24 În consecință, domnul Peterson a introdus la Landgericht Hamburg (Tribunalul Regional din Hamburg, Germania) împotriva Google și a YouTube (denumite în continuare, împreună, „pârâtele din litigiul principal”) o acțiune în încetare, în furnizarea de informații și în constatarea obligației lor de a plăti daune interese. În susținerea acestei acțiuni, el a invocat drepturile proprii în calitate de producător al albumului *A Winter Symphony*, precum și drepturile proprii și drepturile care decurg din cele ale artistei legate de executarea operelor cuprinse în acest album realizat cu participarea sa artistică în calitate de producător și de corist. În plus, acesta arată, în ceea ce privește înregistrările concertelor din cadrul turneului „*Symphony Tour*”, că este compozitorul și autorul textelor diferitor opere de pe album. În plus, el ar deține, în calitate de editor, drepturi derivate din cele ale autorilor în privința diverselor opere muzicale.
- 25 Prin hotărârea din 3 septembrie 2010, instanța sesizată a admis acțiunea în măsura în care privește trei opere muzicale și a respins în rest acțiunea.
- 26 Domnul Peterson, precum și pârâtele din litigiul principal au formulat apel împotriva acestei decizii la Oberlandesgericht Hamburg (Tribunalul Regional Superior din Hamburg, Germania). Domnul Peterson a solicitat să se interzică pârâtelor din litigiul principal să pună la dispoziția publicului, în versiuni sincronizate sau conectate în alt mod la conținuturi ale unor terți sau în scopuri publicitare,

douăsprezece înregistrări audio sau interpretări care figurează pe albumul *A Winter Symphony* al artistei Sarah Brightman, pe care acesta l-a produs, precum și douăsprezece opere muzicale din compoziția sa extrase din concertele din cadrul turneului „*Symphony Tour*” sau, cu titlu subsidiar, să permită unor terți o asemenea punere la dispoziția publicului a operelor în cauză. Acesta a solicitat și obținerea unor informații cu privire la activitățile ilicite și la cifra de afaceri sau la beneficiile realizate datorită acestor activități. De asemenea, reclamantul a solicitat obligarea YouTube la plata de daune interese și obligarea Google la restituirea plății nedatorate. Cu titlu subsidiar, el a solicitat să obțină informații cu privire la utilizatorii platformei internet YouTube care au încărcat titlurile în discuție utilizând pseudonime.

- 27 Prin hotărârea din 1 iulie 2015, Oberlandesgericht Hamburg (Tribunalul Regional Superior din Hamburg) a modificat în parte hotărârea pronunțată în primă instanță și a obligat părțile din litigiul principal să nu permită terților, în ceea ce privește șapte opere muzicale, să pună la dispoziția publicului, în versiuni sincronizate sau legate în alt mod de conținuturi ale unor terți sau de scopuri publicitare, înregistrări audio sau interpretări ale artistei extrase din albumul *A Winter Symphony*. În plus, acesta a obligat părțile din litigiul principal să indice numele și adresele poștale ale utilizatorilor platformei care au încărcat operele muzicale pe aceasta, utilizând un pseudonim sau, în lipsa adresei poștale, adresa electronică a acestor utilizatori. Instanța de apel a respins în rest acțiunea ca fiind în parte inadmisibilă și în parte neîntemeiată.
- 28 În ceea ce privește cele șapte opere muzicale extrase din albumul *A Winter Symphony*, instanța de apel a considerat că drepturile domnului Peterson au fost încălcate ca urmare a faptului că aceste opere au fost plasate fără autorizație pe platforma de partajare de materiale video a YouTube și asociate unor imagini dinamice, precum filmele extrase din materialul video promoțional al artistei. Ea a considerat că YouTube nu este responsabilă pentru aceste încălcări în calitate de autor sau de complice, având în vedere că nu ar fi jucat niciun rol activ în crearea sau în plasarea conținuturilor în litigiu pe platformă și nici nu și-ar fi însușit aceste conținuturi provenite de la terți. În plus, aceasta nu ar fi dat dovadă de intenția necesară pentru a fi responsabilă în calitate de complice, dat fiind că nu ar fi avut cunoștință despre încălcări concrete. YouTube ar fi însă responsabilă în calitate de „perturbatoare” (*Störerin*), întrucât ar fi încălcat obligațiile de comportament care îi revin. Astfel, în ceea ce privește operele menționate, deși i-ar fi fost semnalate activități ilicite referitoare la acestea din urmă, ea nu ar fi șters imediat conținuturile incriminate sau nu ar fi blocat accesul la aceste conținuturi.
- 29 În schimb, în ceea ce privește înregistrările concertelor din cadrul turneului „*Symphony Tour*”, YouTube nu ar fi încălcat nicio obligație de comportament. Materialele video în care figurează operele muzicale desemnate ar fi fost, desigur, plasate ilegal de terți pe platforma de partajare de materiale video. YouTube nu ar fi fost însă informată suficient cu privire la aceste încălcări sau ar fi blocat la timp accesul la conținuturile în discuție care se impuneau sau chiar nu i s-ar putea reproșa că a încălcat obligația de a bloca imediat aceste conținuturi.
- 30 Instanța de apel a constatat în special următoarele fapte:
- Aproape 35 de ore de înregistrări video sunt încărcate pe minut, iar mai multe sute de mii de materiale video sunt încărcate în fiecare zi pe platforma internet YouTube. Încărcarea materialelor video pe serverele Google se efectuează potrivit unui procedeu automatizat, fără vizionare sau control prealabil de către părțile din litigiul principal.
 - Pentru a putea încărca materiale video pe platforma internet YouTube, este necesară crearea unui cont – cu un nume de utilizator și o parolă – și să se accepte condițiile generale de utilizare a acestei platforme. Utilizatorul care, după ce s-a înregistrat astfel, încarcă un material video poate alege să îl lase în modul „privat” sau să îl publice pe platformă. În cea de a doua ipoteză, materialul video în discuție poate fi vizionat de orice utilizator de internet în flux continuu (*streaming*) de pe platforma menționată.

- În temeiul condițiilor generale de utilizare ale YouTube, fiecare utilizator acordă acesteia, asupra materialelor video pe care le-a încărcat, până la eliminarea lor de pe platformă, o licență universală, neexclusivă și scutită de redevențe pentru utilizarea, reproducerea, distribuirea, crearea de opere derivate, expunerea și executarea în legătură cu punerea la dispoziție a platformei și cu activitățile YouTube, inclusiv publicitatea.
- Prin acceptarea acestor condiții generale, utilizatorul confirmă că dispune de toate drepturile, acordurile, autorizațiile și licențele necesare pentru materialele video pe care le-a încărcat. Pe de altă parte, YouTube solicită utilizatorilor platformei sale, în „Orientările comunității”, să respecte drepturile de autor. În plus, aceștia sunt informați în mod clar cu ocazia fiecărei încărcări cu privire la faptul că niciun material video care încalcă aceste drepturi nu poate fi publicat pe platformă.
- YouTube a implementat diferite dispozitive tehnice pentru a opri și pentru a preveni încălcările pe platforma sa. Orice persoană îi poate notifica prezența unui material video ilicit în scris, prin fax, e-mail sau formular web. A fost creat un buton de notificare cu ajutorul căruia pot fi semnalate conținuturile indecente sau ilicite. De asemenea, titularii de drepturi au posibilitatea, printr-un procedeu special de alertă, să elimine de pe platformă, indicând adresele de internet (URL) corespunzătoare, până la zece materiale video desemnate în mod concret prin contestație.
- În plus, YouTube a implementat un program de verificare a conținuturilor (*Content Verification Program*) care facilitează desemnarea materialelor video de către titularul drepturilor, permițându-i să bifeze pe o listă de materiale video pe acelea care consideră că încalcă drepturile sale. Acest program este pus numai la dispoziția întreprinderilor care s-au înregistrat special în acest scop, iar nu a simplilor particulari. Dacă un material video este blocat ca urmare a unei astfel de semnalări a titularului drepturilor, utilizatorul care l-a încărcat este anunțat cu privire la faptul că, în caz de încălcări repetate, contul său va fi blocat.
- În plus, pentru a identifica conținuturile ilicite, YouTube a dezvoltat programele informatice de recunoaștere a conținutului, denumite „Content ID” sau „YouTube Audio ID” și „YouTube Video ID”. În acest scop, titularul drepturilor trebuie să furnizeze un fișier de referință audio sau video care permite YouTube să identifice pe platforma sa alte materiale video care au, în tot sau în parte, același conținut. În cazul în care se identifică un astfel de material video, titularul drepturilor este informat de YouTube. Titularul drepturilor poate, prin urmare, fie să procedeze la blocarea conținutului în discuție, fie să autorizeze acest conținut și să participe la veniturile din publicitate.
- YouTube oferă o funcție de căutare și efectuează o evaluare a relevanței geografice a rezultatelor de căutare rezumate pe pagina de primire sub forma unei „clasificări” la rubricile „materiale video vizionate în prezent”, „materiale video promovate” și „materiale video tendințe”. Alte prezentări ale ofertei sunt disponibile sub titlurile „materiale video” și „canale” cu subrubricile „divertisment”, „muzică” sau „film și animație”. În cazul în care un utilizator înregistrat folosește platforma, acestuia i se prezintă o previzualizare a „materialelor video recomandate” al căror conținut variază în funcție de materialele video pe care le-a vizualizat deja.
- Pe marginea paginii principale se găsesc bannere publicitare ale unor prestatori terți, specifice regiunii în cauză. O altă posibilitate de exploatare publicitară pe YouTube este constituită din mesaje video a căror inserare presupune încheierea unui contract distinct între utilizatorul care încarcă materialul video și YouTube. În ceea ce privește materialele video în discuție în prezentul litigiu, nu pare însă să existe o legătură cu publicitatea.

- 31 Bundesgerichtshof (Curtea Federală de Justiție, Germania) a admis recursul împotriva hotărârii pronunțate în apel, limitându-l la motivele declarate admisibile de instanța de apel. Domnul Peterson menține motivele invocate în acțiune în cadrul recursului său în măsura în care instanța de apel le-a respins ca nefondate. În recursul formulat, pârâtele din litigiul principal solicită respingerea în totalitate a acțiunii.
- 32 Instanța de trimitere arată că temeinicia recursului formulat de domnul Peterson depinde, în primul rând, de aspectul dacă comportamentul YouTube în litigiul principal constituie o comunicare publică în sensul articolului 3 alineatul (1) din Directiva privind dreptul de autor. Ea apreciază că aceasta ar putea fi situația numai pentru cele șapte opere muzicale extrase de pe albumul *A Winter Symphony*, pe care YouTube nu le-a eliminat sau blocat prompt, deși fusese informată cu privire la faptul, stabilit de instanța de apel, că aceste opere au fost puse în mod nelegal la dispoziția publicului prin intermediul platformei sale.
- 33 Astfel, prin operarea platformei sale, YouTube nu ar exercita un rol indispensabil, în sensul jurisprudenței Curții, necesar pentru a putea califica drept act de comunicare comportamentul său dacă, după ce a luat cunoștință de punerea la dispoziția publicului a unor conținuturi care încalcă dreptul de autor, aceasta le șterge sau blochează imediat accesul la ele. Pentru a putea considera că YouTube exercită un asemenea rol, ar fi necesar ca aceasta să fie pe deplin conștientă de consecințele comportamentului său și, în special, de lipsa autorizării titularului drepturilor. Or, din moment ce încărcarea de materiale video are loc în mod automat, YouTube nu ar avea cunoștință despre punerea la dispoziția publicului a unor conținuturi care încalcă dreptul de autor înainte ca titularul drepturilor să o informeze în acest sens. Instanța de trimitere subliniază că YouTube informează utilizatorii, în condițiile sale generale de utilizare, iar ulterior, în cursul procesului de încărcare, că le este interzis să încalce dreptul de autor prin intermediul platformei sale și furnizează titularilor de drepturi instrumente prin care aceștia din urmă pot acționa împotriva unor astfel de încălcări.
- 34 Instanța de trimitere arată că, în cazul în care comportamentul YouTube în discuție în litigiul principal nu poate fi calificat drept comunicare publică în sensul articolului 3 alineatul (1) din Directiva privind dreptul de autor, este necesar să se stabilească, în al doilea rând, dacă activitatea operatorului unei platforme de partajare de materiale video precum YouTube intră în domeniul de aplicare al articolului 14 alineatul (1) din Directiva privind comerțul electronic, astfel încât acest operator poate beneficia de o exonerare de răspundere în ceea ce privește informațiile stocate pe platforma sa. Această instanță arată că, astfel cum reiese din elementele constatate de instanța de apel, YouTube nu a asociat publicitatea cu materialele video care aduc atingere drepturilor de autor ale domnului Peterson. S-ar ridica însă problema dacă YouTube a jucat totuși un rol activ, împiedicând aplicarea acestei dispoziții, având în vedere celelalte împrejurări ale speței, astfel cum au fost rezumate la punctul 30 din prezenta hotărâre.
- 35 În ipoteza în care rolul jucat de YouTube trebuie calificat drept neutru și, prin urmare, activitatea sa intră în domeniul de aplicare al articolului 14 alineatul (1) din Directiva privind comerțul electronic, s-ar ridica, în al treilea rând, problema dacă faptul de a avea „cunoștință [reală] despre activitatea sau informația ilicită” și „cunoștință de fapte sau circumstanțe din care să rezulte că activitatea sau informația este vădit ilicită” în sensul acestei dispoziții trebuie să privească activități sau informații ilicite concrete. Potrivit instanței de trimitere, trebuie să se răspundă afirmativ la această întrebare. Astfel, din termenii și din economia dispoziției menționate ar rezulta că nu este suficient ca furnizorul să fi avut cunoștință, în general, de faptul că serviciile sale sunt utilizate pentru a săvârși orice activități ilicite. Așadar, ar trebui semnalată furnizorului o încălcare în mod concret și precis, pentru ca acesta să o poată constata fără o examinare juridică și materială aprofundată.
- 36 Instanța de trimitere arată că, în cazul în care comportamentul YouTube în discuție în litigiul principal intră în domeniul de aplicare al articolului 14 alineatul (1) din Directiva privind comerțul electronic, s-ar ridica, în al patrulea rând, și problema dacă este compatibil cu articolul 8 alineatul (3) din Directiva privind dreptul de autor faptul ca titularul drepturilor să poată obține o ordonanță

președințială împotriva unui operator al unei platforme de partajare de materiale video, ale cărui servicii au fost utilizate de un terț pentru a încălca un drept de autor sau drepturi conexe numai în cazul în care, după notificarea unei încălcări clare a unui astfel de drept, operatorul nu a intervenit prompt pentru a șterge conținutul în discuție sau pentru a bloca accesul la acesta și pentru a se asigura că nu se mai produc asemenea încălcări. Potrivit acestei instanțe, trebuie să se răspundă afirmativ la întrebarea menționată, întrucât din articolul 14 alineatul (1) și din articolul 15 alineatul (1) din Directiva privind comerțul electronic ar rezulta că o ordonanță președințială împotriva unui astfel de operator poate fi prevăzută în dreptul național al statelor membre numai atunci când acesta are în mod real cunoștință despre activitatea sau informația ilicită.

37 În ipoteza în care comportamentul YouTube nu ar intra în domeniul de aplicare al articolului 14 alineatul (1) din Directiva privind comerțul electronic, s-ar ridica, în al cincilea rând, problema dacă YouTube trebuie, chiar în lipsa comunicării publice în sensul articolului 3 alineatul (1) din Directiva privind dreptul de autor, să fie considerată „contravenient” care, spre deosebire de un „intermediar”, poate, în temeiul articolelor 11 și 13 din Directiva privind respectarea drepturilor, să facă nu numai obiectul unei acțiuni în încetare, ci și al unor acțiuni în plata de daune interese și în recuperarea beneficiilor.

38 Tot în ipoteza menționată la punctul anterior și în cazul în care Curtea ar urma în această privință opinia instanței de trimitere potrivit căreia YouTube ar trebui să fie considerată autor al încălcării s-ar ridica, în al șaselea și ultimul rând, problema dacă obligația unui astfel de contravenient de a plăti daune interese, în temeiul articolului 13 alineatul (1) din Directiva privind respectarea drepturilor, poate fi subordonată condiției ca acesta să fi acționat în mod deliberat atât în ceea ce privește propria activitate ilicită, cât și în ceea ce privește activitatea ilicită concretă a terțului.

39 În aceste condiții, Bundesgerichtshof (Curtea Federală de Justiție) a decis să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Operatorul unei platforme de partajare de materiale video, pe care utilizatorii pun la dispoziția publicului, fără autorizarea titularilor de drepturi, materiale video al căror conținut este protejat de dreptul de autor, realizează un act de comunicare în sensul articolului 3 alineatul (1) din Directiva [privind dreptul de autor] în cazul în care:

- acesta obține venituri din reclame prin intermediul platformei;
- încărcarea are loc în mod automat și fără vizualizarea sau controlul prealabil al operatorului;
- potrivit condițiilor de utilizare, operatorul beneficiază, pe toată durata plasării materialului video pe platformă, de o licență gratuită, neexclusivă și universală asupra acestora;
- operatorul indică în cuprinsul condițiilor de utilizare și în cadrul procesului de încărcare faptul că nu este permisă plasarea pe platformă a conținuturilor care încalcă dreptul de autor;
- operatorul pune la dispoziție instrumente cu ajutorul cărora titularii drepturilor de autor pot bloca materialele video care le încalcă drepturile;
- operatorul realizează pe platformă o prelucrare a rezultatelor de căutare sub forma unor liste de preferințe și a unor rubrici de conținuturi și prezintă utilizatorilor înregistrați o previzualizare a materialelor video recomandate în funcție de materialele video pe care aceștia le-au vizualizat deja;

în condițiile în care acesta nu are cunoștință de disponibilitatea conținuturilor care încalcă dreptul de autor sau dacă șterge aceste conținuturi ori blochează accesul la ele de îndată ce a luat cunoștință de existența lor?

2) În cazul unui răspuns negativ la prima întrebare:

Activitatea operatorului unei platforme de partajare de materiale video intră în domeniul de aplicare al articolului 14 alineatul (1) din Directiva [privind comerțul electronic] în condițiile prezentate în cadrul primei întrebări?

3) În cazul unui răspuns afirmativ la a doua întrebare:

Cunoașterea reală a activității sau a informației ilicite sau cunoașterea faptelor și a circumstanțelor din care rezultă că activitatea sau informația este vădit ilicită trebuie să se refere, potrivit articolului 14 alineatul (1) din Directiva [privind comerțul electronic], la activități sau la informații ilicite concrete?

4) De asemenea, în cazul unui răspuns afirmativ la cea de a doua întrebare:

Faptul că posibilitatea ca titularul drepturilor să obțină o ordonanță președințială împotriva unui furnizor de servicii, al cărui serviciu, care constă în stocarea informațiilor furnizate de un utilizator, a fost folosit de un destinatar al serviciului pentru încălcarea unui drept de autor sau a unui drept conex există numai în cazul în care, după semnalarea unei încălcări clare a dreptului, se produce o nouă asemenea încălcare, este compatibil cu articolul 8 alineatul (3) din Directiva [privind dreptul de autor]?

5) În cazul în care răspunsurile la prima și la cea de a doua întrebare sunt negative:

Operatorul unei platforme de partajare de materiale video trebuie considerat contravenient în sensul articolului 11 prima teză și al articolului 13 din Directiva [privind respectarea drepturilor] în condițiile prezentate în cadrul primei întrebări?

6) În cazul unui răspuns afirmativ la cea de a cincea întrebare:

Obligația unui asemenea contravenient de a plăti daune interese potrivit articolului 13 alineatul (1) din Directiva [privind respectarea drepturilor] poate fi condiționată de săvârșirea cu intenție a faptei, atât în privința propriei activități ilicite, cât și în privința celei a unui terț și dacă a cunoscut sau ar fi trebuit să cunoască în mod rezonabil faptul că utilizatorii folosesc platforma pentru a săvârși încălcări concrete ale drepturilor?”

Cauza C-683/18

40 Elsevier este o editură internațională de specialitate, titulară a drepturilor exclusive de exploatare a operelor în discuție în litigiul principal.

41 Cyando operează platforma de stocare-hosting și de partajare de fișiere „Uploaded”, care se poate accesa de pe site-urile internet uploaded.net, uploaded.to și ul.to. Această platformă oferă tuturor utilizatorilor de internet spațiu de stocare gratuit pentru încărcarea (*upload*) de fișiere, indiferent de conținutul lor. Pentru a putea încărca fișiere pe platforma menționată, este necesar să se creeze un cont – cu un nume de utilizator și o parolă, furnizând printre altele o adresă electronică. Publicarea online a unui fișier încărcat de un utilizator are loc automat și fără vizualizarea sau controlul prealabil al Cyando. Pentru fiecare fișier încărcat, Cyando stabilește automat un link de descărcare (*download-link*) care permite accesul direct la fișierul în cauză și îl comunică automat utilizatorului care l-a încărcat.

- 42 Cyando nu oferă, pentru fișierele stocate pe platforma sa, nici repertoriu, nici funcție de căutare. Utilizatorii pot totuși să partajeze pe internet linkurile de descărcare care le-au fost comunicate de Cyando, în special pe bloguri, pe forumuri sau în „colecții de linkuri”. Aceste colecții, care sunt oferite de terți, indexează linkurile menționate, furnizează informații referitoare la conținutul fișierelor la care trimit linkurile respective și permit astfel utilizatorilor de internet să caute fișierele pe care doresc să le descarce. În acest mod, alți utilizatori de internet pot avea acces la fișierele stocate pe platforma Cyando.
- 43 Descărcarea (*download*) de fișiere de pe platforma Cyando este gratuită. Cantitatea și viteza descărcării sunt însă limitate pentru utilizatorii neînregistrați, precum și pentru utilizatorii care beneficiază de un abonament gratuit. Utilizatorii care dețin un abonament cu plată beneficiază de un volum de descărcare zilnic de 30 GB, cumulabil până la maximum 500 GB, fără limitarea vitezei de descărcare. Aceștia pot efectua un număr nelimitat de descărcări simultane și nu trebuie să suporte niciun timp de așteptare între diferitele descărcări. Prețul unui astfel de abonament este cuprins între 4,99 euro pentru două zile și 99,99 euro pentru doi ani. Cyando plătește utilizatorilor care au încărcat fișiere o remunerație în funcție de numărul de descărcări ale acestor fișiere. Astfel, pentru 1 000 de descărcări sunt plătiți până la 40 de euro.
- 44 Potrivit condițiilor generale ale Cyando, se interzice utilizatorilor platformei sale să încalce dreptul de autor pe aceasta.
- 45 Instanța de trimitere arată că platforma menționată este folosită atât pentru utilizări legale, cât și pentru utilizări care încalcă dreptul de autor. Cyando a fost informată cu privire la faptul că pe platforma sa au fost încărcate peste 9 500 de opere, pentru care, cu încălcarea dreptului de autor, linkurile de descărcare au fost partajate pe internet pe aproximativ 800 de site-uri diferite (colecții de linkuri, bloguri, forumuri).
- 46 În special, pe baza căutărilor efectuate în perioada 11-19 decembrie 2013, Elsevier a notificat Cyando, prin două scrisori expediate la 10 ianuarie 2014 și la 17 ianuarie 2014, cu privire la faptul că 3 opere în privința cărora deține drepturi exclusive de exploatare, și anume *Gray's Anatomy for Students*, *Atlas of Human Anatomy* și *Campbell-Walsh Urology*, pot fi consultate ca fișier pe platforma Uploaded, prin intermediul colecțiilor de linkuri rehabgate.com, avaxhome.ws și bookarchive.ws.
- 47 Elsevier a formulat o acțiune împotriva Cyando la Landgericht München I (Tribunalul Regional din München I, Germania). Elsevier a solicitat în special ca Cyando să fie obligată la încetare, cu titlu principal, în calitate de autor al încălcărilor dreptului de autor săvârșite în ceea ce privește operele în discuție în litigiul principal, cu titlu subsidiar, în calitate de complice la aceste încălcări și, cu titlu și mai subsidiar, în calitate de „perturbatoare” (*Störerin*). Elsevier a solicitat și ca Cyando să fie obligată să îi furnizeze anumite informații, precum și să îi plătească daune interese pentru aceleași încălcări.
- 48 Prin hotărârea din 18 martie 2016, Landgericht München I (Tribunalul Regional din München I) a obligat Cyando la încetare în calitate de complice la încălcările dreptului de autor asupra trei dintre operele în discuție în litigiul principal, și anume cele citate în scrisorile din 10 ianuarie 2014 și din 17 ianuarie 2014.
- 49 Elsevier și Cyando au declarat, fiecare, apel împotriva acestei decizii la Oberlandesgericht München (Tribunalul Regional Superior din München, Germania).
- 50 Prin hotărârea din 2 martie 2017, instanța de apel a modificat hotărârea pronunțată în primă instanță. Această instanță a obligat Cyando la încetare în calitate de „perturbatoare” în ceea ce privește încălcările dreptului de autor asupra celor trei opere citate în scrisorile din 10 ianuarie 2014 și din 17 ianuarie 2014 și a respins în rest acțiunea.

- 51 Instanța de apel a considerat în special că Elsevier nu putea chema în judecată Cyando în calitate de autor al încălcărilor drepturilor de autor în cauză. Astfel, contribuția din partea Cyando s-ar limita la furnizarea de mijloace tehnice care permit punerea la dispoziția publicului a operelor în cauză. În lipsa cunoașterii existenței unor astfel de încălcări săvârșite de utilizatorii platformei sale, Cyando nu ar putea fi considerată nici complice la acestea. Cyando ar fi însă obligată, în calitate de „perturbatoare”, să pună capăt încălcărilor drepturilor de autor asupra celor trei opere citate în scrisorile din 10 ianuarie 2014 și din 17 ianuarie 2014. În schimb, în ceea ce privește o altă operă, intitulată „*Robbins Basic Pathology*”, de asemenea în discuție în cauza principală, Cyando nu și-ar fi încălcat obligațiile de control, din moment ce această operă a făcut obiectul unei noi publicări abia după doi ani și jumătate de la constatarea primei încălcări care a declanșat aceste obligații de control. În plus, în calitate de „perturbatoare”, Cyando nu ar fi obligată să plătească daune interese.
- 52 În cadrul examinării sale, instanța de apel a constatat în special că Cyando, prin amenajarea sistemului său de remunerare, prin furnizarea de linkuri de descărcare care permit accesul direct la fișierele încărcate și posibilitatea unei utilizări anonime a platformei sale, încurajează în mod considerabil utilizarea acesteia în scopuri ilicite. Utilizatorii interesați de descărcarea de fișiere ar tinde mai mult să încheie un abonament cu plată, care le conferă dreptul la un cont privilegiat atunci când pot, prin intermediul acestei platforme, să descarce opere atractive protejate de dreptul de autor. Cyando și-ar încuraja utilizatorii să încarce fișiere despre care se poate prezuma că vor fi descărcate des, remunerându-i pentru descărcările frecvente ale fișierelor pe care le-au încărcat și făcându-i să participe la veniturile generate de obținerea de noi utilizatori. În măsura în care această remunerație depinde de numărul de descărcări ale unui fișier și, prin urmare, de atractivitatea acestuia pentru public, utilizatorii ar fi încurajați să încarce conținuturi protejate de dreptul de autor, altfel aceste conținuturi ar fi accesibile numai în schimbul unei plăți. În plus, faptul că linkurile de descărcare permit accesul direct la fișierele încărcate ar permite utilizatorilor care au efectuat încărcarea să partajeze cu ușurință aceste fișiere, în special prin colecții de linkuri, cu utilizatorii interesați de descărcare. În sfârșit, anonimatul în utilizarea platformei ar reduce riscul ca utilizatorii să fie acționați în justiție pentru încălcarea dreptului de autor.
- 53 În schimb, deși Elsevier a susținut în apel că conținuturile care încalcă dreptul de autor reprezintă între 90 % și 96 % dintre fișierele care puteau fi consultate pe platforma Cyando, fapt contestat de aceasta din urmă, instanța de apel nu a constatat proporția pe care o constituie utilizarea legală a acestei platforme și, respectiv, utilizarea acesteia în scopuri ilicite.
- 54 Prin recursul admis de Bundesgerichtshof (Curtea Federală de Justiție), a cărui respingere este solicitată de Cyando, Elsevier își menține cererile.
- 55 Instanța de trimitere arată că temeinicia recursului depinde, în primul rând, de aspectul dacă comportamentul operatorului unei platforme de stocare-hosting și de partajare de fișiere, precum cea a Cyando, constituie o comunicare publică în sensul articolului 3 alineatul (1) din Directiva privind dreptul de autor. Aceasta apreciază că s-ar putea considera că Cyando joacă un rol indispensabil în sensul jurisprudenței Curții, necesar pentru a putea califica drept act de comunicare comportamentul său. În această privință, instanța de trimitere constată că, desigur, Cyando nu are cunoștință despre punerea la dispoziție ilicită a unor conținuturi protejate înainte ca titularul drepturilor să îl informeze, aceste conținuturi fiind încărcate de terți. În plus, Cyando ar aduce la cunoștința utilizatorilor săi, în condițiile de utilizare a platformei, că le este interzis să încalce dreptul de autor prin intermediul acesteia. Cyando ar avea totuși cunoștință de faptul că, prin intermediul platformei sale, sunt comunicate public în mod nelegal cantități importante de conținuturi protejate. Mai mult, sistemul său de remunerare, prin furnizarea de linkuri de descărcare care permit accesul direct la fișierele încărcate și prin posibilitatea de a utiliza în mod anonim platforma sa, Cyando ar crește în mod semnificativ riscul ca platforma sa să fie utilizată în scopuri ilicite.

56 În ipoteza în care Curtea ar statua că nu constituie o comunicare publică, în sensul articolului 3 alineatul (1) din Directiva privind dreptul de autor, comportamentul operatorului unei platforme de stocare-hosting și de partajare de fișiere precum cea a Cyando, instanța de trimitere adresează în esență aceleași întrebări ca a întrebările doua-a șasea adresate în cauza C-682/18.

57 În aceste condiții, Bundesgerichtshof (Curtea Federală de Justiție) a decis să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) a) Operatorul unei platforme [de stocare-hosting și de partajare de fișiere], prin intermediul căreia utilizatorii pun la dispoziția publicului, fără autorizarea titularilor drepturilor, fișiere al căror conținut este protejat de dreptul de autor, realizează un act de comunicare în sensul articolului 3 alineatul (1) din Directiva [privind dreptul de autor] în cazul în care:

- încărcarea are loc în mod automat și fără vizualizarea sau controlul prealabil al operatorului;
- operatorul indică în cuprinsul condițiilor de utilizare faptul că nu este permisă plasarea conținuturilor care încalcă dreptul de autor;
- acesta obține venituri din respectivul serviciu;
- [platforma] este folosită pentru utilizări legale, însă operatorul are cunoștință și de faptul că este disponibil un număr considerabil de conținuturi care încalcă drepturile de autor (peste 9 500 de opere);
- operatorul nu oferă niciun cuprins și nicio funcție de căutare, însă linkurile de descărcare (*download links*) pe care le pune la dispoziție în mod nelimitat sunt postate pe internet de terți în colecții de linkuri care cuprind informații privind conținutul fișierelor și care oferă posibilitatea de a căuta anumite conținuturi;
- prin prima plătită pentru descărcări în funcție de cerere, operatorul încurajează încărcarea de conținuturi protejate de dreptul de autor, pe care utilizatorii nu le-ar putea obține altminteri decât cu titlu oneros,

și

- prin crearea posibilității de a încărca în mod anonim fișiere, crește probabilitatea ca utilizatorii serverului să nu fie trași la răspundere pentru încălcările dreptului de autor săvârșite?

b) Aprecieră efectuată este diferită în cazul în care punerea la dispoziție a unor oferte care încalcă dreptul de autor reprezintă 90 %-96 % din numărul total de utilizări ale [platformei de stocare-hosting și de partajare de fișiere]?

2) În cazul unui răspuns negativ la prima întrebare:

Activitatea operatorului [unei platforme de stocare-hosting și de partajare de fișiere] intră în domeniul de aplicare al articolului 14 alineatul (1) din Directiva [privind comerțul electronic], în condițiile prezentate în cadrul primei întrebări?

3) În cazul unui răspuns afirmativ la cea de a doua întrebare:

Cunoașterea reală a activității sau a informației ilicite și cunoașterea faptelor și a circumstanțelor din care rezultă că activitatea sau informația este vădit ilicită trebuie să se refere, potrivit articolului 14 alineatul (1) din Directiva [privind comerțul electronic], la activități sau la informații ilicite concrete?

4) De asemenea, în cazul unui răspuns afirmativ la cea de a doua întrebare:

Faptul că posibilitatea ca titularul drepturilor să obțină o ordonanță președințială împotriva unui furnizor de servicii, al cărui serviciu, care constă în stocarea informațiilor furnizate de un utilizator, a fost utilizat de un utilizator, pentru încălcarea dreptului de autor sau a unui drept conex există numai în cazul în care, după sesizarea unei încălcări clare a dreptului, se produce o nouă asemenea încălcare este compatibil cu articolul 8 alineatul (3) din Directiva [privind dreptul de autor]?

5) În cazul în care răspunsurile la prima și la cea de a doua întrebare sunt negative:

Operatorul [unei platforme de stocare-hosting și de partajare de fișiere] trebuie considerat contravenient în sensul articolului 11 prima teză și al articolului 13 din Directiva [privind respectarea drepturilor], în condițiile prezentate în cadrul primei întrebări?

6) În cazul unui răspuns afirmativ la cea de a cincea întrebare:

Obligația unui asemenea contravenient de a plăti daune interese potrivit articolului 13 alineatul (1) din Directiva [privind respectarea drepturilor] poate fi condiționată de săvârșirea cu intenție a faptei, atât în privința propriei activități ilicite, cât și în privința celei săvârșite de un terț și dacă a cunoscut sau ar fi trebuit să cunoască în mod rezonabil faptul că utilizatorii folosesc platforma pentru a săvârși încălcări concrete ale drepturilor?”

58 Prin decizia președintelui Curții din 18 decembrie 2018, cauzele C-682/18 și C-683/18 au fost conexe pentru buna desfășurare a procedurii scrise și orale, precum și în vederea pronunțării hotărârii.

Cu privire la întrebările preliminare

59 Cu titlu introductiv, trebuie precizat că întrebările adresate în prezentele cauze privesc Directiva privind dreptul de autor, Directiva privind comerțul electronic, precum și Directiva privind respectarea drepturilor, aplicabile la data faptelor din litigiul principal. Interpretările furnizate de Curte ca răspuns la aceste întrebări nu privesc regimul, intrat în vigoare ulterior acestei perioade, care a fost instituit prin articolul 17 din Directiva (UE) 2019/790 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind dreptul de autor și drepturile conexe pe piața unică digitală și de modificare a Directivelor 96/9/CE și 2001/29 (JO 2019, L 130, p. 92).

Cu privire la prima întrebare adresată în cauzele C-682/18 și C-683/18

60 Prin intermediul primei întrebări adresate în fiecare dintre cele două cauze, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 3 alineatul (1) din Directiva privind dreptul de autor trebuie interpretat în sensul că operatorul unei platforme de partajare de materiale video sau al unei platforme de stocare-hosting și de partajare de fișiere, pe care utilizatorii pot pune în mod nelegal la dispoziția publicului conținuturi protejate, efectuează el însuși, în condiții precum cele în discuție în cauzele principale, o „comunicare publică” a acestor conținuturi în sensul dispoziției menționate.

61 Potrivit articolului 3 alineatul (1) din Directiva privind dreptul de autor, statele membre prevăd dreptul exclusiv al autorului de a autoriza sau de a interzice orice comunicare publică a operelor lor, prin cablu sau fără cablu, inclusiv punerea la dispoziția publicului a operelor lor, astfel încât oricine să poată avea acces la acestea din orice loc și în orice moment.

- 62 În temeiul acestei dispoziții, autorii dispun astfel de un drept cu caracter preventiv care le permite să se interpună între eventualii utilizatori ai operei lor și comunicarea publică pe care acești utilizatori ar putea urmări să o efectueze, în scopul de a o interzice (Hotărârea din 9 martie 2021, VG Bild-Kunst, C-392/19, EU:C:2021:181, punctul 21 și jurisprudența citată).
- 63 Astfel cum a statuat deja Curtea, noțiunea de „comunicare publică”, în sensul articolului 3 alineatul (1) din Directiva privind dreptul de autor, trebuie, după cum se subliniază în considerentul (23) al acestei directive, să fie înțeleasă în sens larg, ca acoperind orice comunicare către public care nu este prezent în locul de proveniență a comunicării și, așadar, orice transmisie sau retransmisie, de orice natură, a unei opere către public, prin cablu sau fără cablu, inclusiv radiodifuziunea. Astfel, din considerentele (4), (9) și (10) ale directivei menționate rezultă că aceasta are drept obiectiv principal să instituie un nivel ridicat de protecție în favoarea autorilor, permițându-le să obțină o remunerație adecvată pentru utilizarea operelor lor, în special cu ocazia unei comunicări publice (Hotărârea din 9 martie 2021, VG Bild-Kunst, C-392/19, EU:C:2021:181, punctele 26 și 27).
- 64 În același timp, din considerentele (3) și (31) ale Directivei privind dreptul de autor rezultă că armonizarea efectuată prin aceasta urmărește să mențină, în special în mediul electronic, un echilibru just între, pe de o parte, interesul titularilor drepturilor de autor și ai drepturilor conexe pentru protecția dreptului lor de proprietate intelectuală, garantată prin articolul 17 alineatul (2) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”), și, pe de altă parte, protecția intereselor și a drepturilor fundamentale ale utilizatorilor unor obiecte protejate, în special libertatea lor de exprimare și de informare, garantată prin articolul 11 din cartă, precum și a interesului general (Hotărârea din 8 septembrie 2016, GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, punctul 31, precum și Hotărârea din 29 iulie 2019, Pelham și alții, C-476/17, EU:C:2019:624, punctul 32 și jurisprudența citată).
- 65 Rezultă că, în vederea interpretării și a aplicării Directivei privind dreptul de autor și în special a articolului 3 alineatul (1), acest echilibru just trebuie căutat, ținând seama și de importanța aparte a internetului pentru libertatea de exprimare și de informare, garantată prin articolul 11 din cartă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 septembrie 2016, GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, punctul 45).
- 66 Astfel cum a statuat în mod repetat Curtea, noțiunea de „comunicare publică” în sensul articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29 asociază două elemente cumulative, și anume un act de comunicare a unei opere și comunicarea publică a acesteia din urmă, și presupune o apreciere individualizată (Hotărârea din 9 martie 2021, VG Bild-Kunst, C-392/19, EU:C:2021:181, punctele 29 și 33, precum și jurisprudența citată).
- 67 În vederea unei astfel de aprecieri, trebuie să se țină seama de mai multe criterii complementare, neautonome și interdependente unele în raport cu celelalte. Întrucât aceste criterii pot avea, în diferite situații concrete, o intensitate foarte variabilă, este necesar să fie aplicate atât în mod individual, cât și în interacțiune unele cu celelalte (Hotărârea din 9 martie 2021, VG Bild-Kunst, C-392/19, EU:C:2021:181, punctul 34 și jurisprudența citată).
- 68 Printre aceste criterii, Curtea, pe de o parte, a subliniat rolul indispensabil al operatorului platformei și caracterul intenționat al intervenției sale. Astfel, acesta efectuează un „act de comunicare” atunci când intervine, pe deplin conștient de consecințele comportamentului său, pentru a oferi clienților săi accesul la o operă protejată, și aceasta în special atunci când, în lipsa acestei intervenții, clienții respectivi nu ar putea, în principiu, să beneficieze de opera difuzată (a se vedea în acest sens Hotărârea din 14 iunie 2017, Stichting Brein, C-610/15, EU:C:2017:456, punctul 26 și jurisprudența citată).

- 69 Pe de altă parte, Curtea a precizat că noțiunea de „public” vizează un număr nedeterminat de potențiali destinatari și presupune de altfel existența unui număr de persoane destul de important [Hotărârea din 28 octombrie 2020, BY (Probă fotografică), C-637/19, EU:C:2020:863, punctul 26 și jurisprudența citată].
- 70 Curtea a amintit deopotrivă că, potrivit unei jurisprudențe constante, pentru a fi calificată drept „comunicare publică”, o operă protejată trebuie să fie comunicată potrivit unei modalități tehnice specifice, diferită de cele utilizate până la acel moment sau, în lipsă, unui „public nou”, altfel spus, un public care nu a fost deja luat în considerare de titularul dreptului de autor atunci când acesta a autorizat comunicarea publică inițială a operei sale (Hotărârea din 19 decembrie 2019, Nederlands Uitgeversverbond și Groep Algemene Uitgevers, C-263/18, EU:C:2019:1111, punctul 70, precum și jurisprudența citată).
- 71 În speță, trebuie arătat de la bun început că conținuturile potențial ilicite sunt încărcate pe platforma în cauză nu de operator, ci de utilizatori, care acționează în mod autonom și pe proprie răspundere.
- 72 În plus, utilizatorii platformei sunt cei care stabilesc dacă conținuturile pe care le-au încărcat sunt, prin intermediul acestei platforme, puse la dispoziția altor utilizatori de internet pentru ca aceștia să poată avea acces la ele din orice loc și în orice moment.
- 73 Într-adevăr, în ceea ce privește platforma de stocare-hosting și de partajare Uploaded, este cert că linkul de descărcare care permite accesul la un conținut încărcat este comunicat exclusiv utilizatorului care a efectuat încărcarea și că această platformă nu oferă ea însăși posibilitatea de a partaja linkul menționat și, prin urmare, conținutul încărcat cu alți utilizatori de internet. Astfel, pentru a partaja acest conținut, utilizatorul trebuie fie să comunice linkul de descărcare direct persoanelor cărora dorește să le permită accesul la conținutul respectiv, fie să publice acest link pe internet, în special pe bloguri, pe forumuri sau în „colecții de linkuri”.
- 74 În ceea ce privește platforma de partajare de materiale video YouTube, rezultă că, deși funcția principală a acestei platforme constă în partajarea publică de materiale video cu ansamblul utilizatorilor de internet, aceasta permite de asemenea utilizatorilor săi și să încarce conținuturi în mod „privat” și, astfel, să aleagă dacă și eventual cu cine doresc să partajeze aceste conținuturi.
- 75 Prin urmare, este necesar să se considere, pe de o parte, că utilizatorii platformelor în discuție în cauzele principale realizează un „act de comunicare” în sensul jurisprudenței amintite la punctul 68 din prezenta hotărâre, atunci când, fără autorizarea titularilor drepturilor, permit altor utilizatori de internet, prin intermediul acestor platforme, accesul la opere protejate de care acești alți utilizatori de internet nu ar fi putut beneficia în lipsa intervenției utilizatorilor menționați. Pe de altă parte, numai în ipoteza în care respectivii utilizatori pun conținuturile încărcate la dispoziția „publicului” în sensul jurisprudenței amintite la punctul 69 din prezenta hotărâre, prin partajarea acestor conținuturi cu orice utilizator de internet pe platforma YouTube sau prin publicarea pe internet a linkurilor de descărcare care permit accesul la respectivele conținuturi pe platforma Uploaded, acești utilizatori și, în consecință, operatorul platformei care servește drept intermediar pentru această punere la dispoziție pot efectua o „comunicare publică” în sensul articolului 3 alineatul (1) din Directiva privind dreptul de autor.
- 76 Prin intermediul primei întrebări adresate în fiecare dintre cele două cauze, instanța de trimitere urmărește să afle dacă operatorul unei platforme de partajare de materiale video sau al unei platforme de stocare-hosting și de partajare de fișiere efectuează el însuși un „act de comunicare” care se adaugă la cel efectuat, dacă este cazul, de utilizatorul acesteia.

- 77 În această privință, trebuie arătat că operatorul unei asemenea platforme joacă un rol indispensabil în punerea la dispoziție a unor conținuturi potențial ilicite, efectuată de utilizatorii săi. Astfel, în lipsa furnizării și a gestionării unei asemenea platforme, libera partajare pe internet a acestor conținuturi s-ar dovedi imposibilă sau, cel puțin, mai complexă (a se vedea prin analogie Hotărârea din 14 iunie 2017, Stichting Brein, C-610/15, EU:C:2017:456, punctele 36 și 37).
- 78 Cu toate acestea, astfel cum rezultă din jurisprudența citată la punctele 67 și 68 din prezenta hotărâre, caracterul indispensabil al rolului jucat de operatorul unei platforme de partajare de materiale video sau al unei platforme de stocare-hosting și de partajare de fișiere nu este unicul criteriu de care trebuie să se țină seama în cadrul aprecierii individualizate care trebuie efectuată, ci, dimpotrivă, trebuie să fie aplicat în interacțiunea sa cu alte criterii, în special cel al caracterului intenționat al intervenției unui asemenea operator.
- 79 Astfel, deși simpla împrejurare că utilizarea unei platforme este necesară pentru ca publicul să poată beneficia efectiv de operă sau chiar că aceasta facilitează numai utilizarea menționată conducea în mod automat la calificarea intervenției operatorului platformei menționate drept „act de comunicare”, orice „furnizare a instalațiilor care permit sau care realizează comunicarea” ar constitui un astfel de act, ceea ce exclude totuși în mod expres considerentul (27) al Directivei privind dreptul de autor, care reia în esență declarația comună privind articolul 8 din TDA.
- 80 Prin urmare, trebuie să se aprecieze atât din perspectiva importanței rolului jucat de o asemenea intervenție a operatorului unei platforme în comunicarea efectuată de utilizatorul acesteia, cât și din perspectiva caracterului intenționat al acestei intervenții dacă, ținând seama de contextul specific, intervenția menționată trebuie calificată drept act de comunicare.
- 81 În această privință, din jurisprudența citată la punctul 68 din prezenta hotărâre rezultă că în special faptul de a interveni pe deplin conștient de consecințele comportamentului său în scopul de a oferi acces publicului la opere protejate poate conduce la calificarea acestei intervenții drept „act de comunicare”.
- 82 În temeiul acestei jurisprudențe, Curtea a statuat că punerea la dispoziție și gestionarea, pe internet, a platformei de partajare The Pirate Bay, care, prin indexarea de metadate referitoare la opere protejate și prin furnizarea unui motor de căutare, permitea utilizatorilor acestei platforme să localizeze operele menționate și să le partajeze în cadrul unei rețele de la utilizator la utilizator (*peer-to-peer*), constituiau o comunicare publică. În această privință, Curtea a subliniat în special că administratorii The Pirate Bay au intervenit pe deplin conștienți de consecințele comportamentului lor pentru a permite accesul la operele protejate, că manifestaseră în mod expres, pe bloguri și pe forumurile disponibile pe platforma menționată, obiectivul de a pune la dispoziția utilizatorilor opere protejate și că îi încurajaseră pe aceștia din urmă să efectueze copii ale unor asemenea opere (a se vedea în acest sens Hotărârea din 14 iunie 2017, Stichting Brein, C-610/15, EU:C:2017:456, punctele 36, 45 și 48).
- 83 Pentru a stabili dacă operatorul unei platforme de partajare de materiale video sau al unei platforme de stocare-hosting și de partajare de fișiere intervine în comunicarea ilicită a unor conținuturi protejate, efectuată de utilizatori ai platformei sale, pe deplin conștient de consecințele comportamentului său pentru a permite celorlalți utilizatori de internet accesul la asemenea conținuturi, trebuie să se țină seama de ansamblul elementelor care caracterizează situația în cauză și care permit să se ajungă, direct sau indirect, la concluzii cu privire la caracterul intenționat sau nu al intervenției sale în comunicarea ilicită a conținuturilor menționate.
- 84 În această privință, constituie elemente relevante în special faptul că un astfel de operator, deși știe sau ar trebui să știe că, în general, sunt puse în mod nelegal la dispoziția publicului conținuturi protejate prin intermediul platformei sale de către utilizatori ai acesteia, se abține să pună în aplicare măsurile tehnice adecvate care sunt de așteptat din partea unui operator normal de diligent în situația sa pentru a contracara în mod credibil și eficient încălcările dreptului de autor pe această platformă și

faptul că operatorul menționat participă la selectarea unor conținuturi protejate comunicate public în mod nelegal, că furnizează pe platforma sa instrumente destinate în mod specific partajării ilicite a unor asemenea conținuturi sau că promovează cu bună știință astfel de partajări, ceea ce poate confirma împrejurarea că operatorul respectiv a adoptat un model economic care încurajează utilizatorii platformei sale să comunice public în mod nelegal conținuturi protejate pe aceasta.

- 85 În schimb, simpla împrejurare că operatorul cunoaște, în general, disponibilitatea ilicită a conținuturilor protejate pe platforma sa nu este suficientă pentru a considera că acesta intervine în scopul de a permite accesul utilizatorilor de internet la ele. Cu toate acestea, situația este diferită dacă acest operator, deși a fost informat de titularul drepturilor cu privire la faptul că un conținut protejat este comunicat public în mod nelegal prin intermediul platformei sale, se abține să ia prompt măsurile necesare pentru a face acest conținut inaccesibil.
- 86 În plus, deși caracterul lucrativ al intervenției în cauză nu este lipsit de relevanță (a se vedea în acest sens Hotărârea din 14 iunie 2017, *Stichting Brein*, C-610/15, EU:C:2017:456, punctul 29 și jurisprudența citată), simplul fapt că operatorul unei platforme de partajare de materiale video sau al unei platforme de stocare-hosting și de partajare de fișiere urmărește un scop lucrativ nu permite nici să se constate caracterul intenționat al intervenției sale în comunicarea ilicită a conținuturilor protejate, efectuată de unii dintre utilizatorii săi, nici să se prezume un asemenea caracter. Astfel, faptul de a furniza servicii ale societății informaționale în scop lucrativ nu înseamnă nicidecum că furnizorul unor astfel de servicii consimte ca acestea să fie utilizate de terți pentru a încălca dreptul de autor. În această privință, rezultă în special din economia articolului 8 din Directiva privind dreptul de autor, mai ales din alineatul (3) al acestuia din urmă coroborat cu considerentul (27) al directivei menționate, că simpli furnizori de instalații care permit sau care realizează comunicarea și alți intermediari ale căror servicii sunt folosite de terți pentru a încălca dreptul de autor nu pot fi prezumați că efectuează ei înșiși un act de comunicare publică, deși acționează, în general, în scop lucrativ.
- 87 Din Hotărârea din 8 septembrie 2016, *GS Media* (C-160/15, EU:C:2016:644), nu poate fi dedusă o prezumție în acest sens.
- 88 Astfel, prin interpretarea articolului 3 alineatul (1) din Directiva privind dreptul de autor reținută în această hotărâre, Curtea a limitat răspunderea persoanelor care plasează hiperlinkuri către opere protejate ca urmare a importanței aparte pe care o au astfel de linkuri pentru schimbul de opinii și de informații pe internet și a dificultăților în verificarea legalității publicării unei opere pe un alt site internet. Astfel, Curtea a statuat că furnizarea unui hiperlink constituie un act de comunicare publică în sensul articolului 3 alineatul (1) din Directiva privind dreptul de autor, atunci când persoana care a plasat linkul știa sau trebuia să știe că acesta permite accesul la o operă publicată nelegal pe internet, că acest link permite eludarea măsurilor de restricție luate de site-ul pe care se găsește opera protejată sau că postarea linkului respectiv este efectuată în scop lucrativ, persoana care a plasat linkul trebuind să realizeze verificările necesare pentru a se asigura că opera în discuție nu este publicată în mod nelegal pe site-ul la care trimite hiperlinkul respectiv (a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 septembrie 2016, *GS Media*, C-160/15, EU:C:2016:644, punctele 44-55).
- 89 Or, situația unei persoane care plasează un hiperlink, care acționează din proprie inițiativă și care, la momentul acestei plasări, are cunoștință despre conținutul la care ar trebui să conducă acest link nu este comparabilă cu cea a operatorului unei platforme de partajare de materiale video sau al unei platforme de stocare-hosting și de partajare de fișiere atunci când acesta nu are cunoștință concretă despre conținuturile protejate descărcate de utilizatori pe această platformă și nu contribuie, dincolo de simpla punere la dispoziție a platformei, la acordarea accesului public la astfel de conținuturi, cu încălcarea dreptului de autor. În consecință, interpretarea reținută de Curte în hotărârea menționată nu poate fi transpusă în cazul unui astfel de operator în scopul stabilirii caracterului intenționat al intervenției sale în comunicarea publică ilicită a unor opere protejate în sensul articolului 3 alineatul (1) din Directiva privind dreptul de autor.

- 90 În ceea ce privește operatorii celor două platforme în discuție în cauzele principale, revine instanței de trimitere sarcina de a stabili, având în vedere în special criteriile enumerate la punctul 84 din prezenta hotărâre, dacă acești operatori efectuează ei înșiși acte de comunicare publică, în sensul articolului 3 alineatul (1) din Directiva privind dreptul de autor, a conținuturilor protejate care sunt încărcate pe platforma lor de utilizatorii acesteia.
- 91 Curtea poate furniza însă acestei instanțe câteva lămuriri în special în raport cu elementele factuale menționate în întrebări.
- 92 În cauza C-682/18, din decizia de trimitere reiese că YouTube nu intervine în crearea sau în selectarea conținuturilor încărcate de utilizatorii platformei sale pe aceasta și că nu procedează nici la vizionarea, nici la controlul acestor conținuturi înainte de încărcarea lor, care se efectuează potrivit unui procedeu automatizat.
- 93 Din aceasta rezultă deopotrivă că YouTube își informează în mod clar utilizatorii, în condițiile sale generale de utilizare și cu ocazia fiecărei încărcări, despre interdicția de a plasa conținuturi protejate pe această platformă cu încălcarea dreptului de autor. Pe de altă parte, aceasta solicită utilizatorilor săi, în „Orientările comunității”, să respecte dreptul de autor. În plus, atunci când un material video este blocat ca urmare a unei semnalări a titularului drepturilor, utilizatorul care l-a încărcat este anunțat cu privire la faptul că, în caz de încălcări repetate, contul său va fi blocat.
- 94 Mai mult, YouTube ar fi implementat diferite dispozitive tehnice pentru a preveni și a pune capăt încălcărilor dreptului de autor pe platforma sa, cum sunt, în special, un buton de notificare și un procedeu special de alertă pentru a semnală și a șterge conținuturi ilicite, precum și un program de verificare a conținuturilor și softuri de recunoaștere de conținut care facilitează identificarea și desemnarea unor asemenea conținuturi. Rezultă astfel că acest operator a adoptat măsuri tehnice prin care urmărește să contracareze în mod credibil și eficient încălcările dreptului de autor pe platforma sa.
- 95 În plus, potrivit instanței de trimitere, deși YouTube, pe de o parte, efectuează pe platforma sa o prelucrare a rezultatelor de căutare sub formă de liste de preferințe și de rubrici de conținuturi și, pe de altă parte, prezintă utilizatorilor înregistrați o previzualizare a materialelor video recomandate în funcție de materialele video vizualizate deja de acești utilizatori, respectivele liste de preferințe, rubrici de conținuturi și materiale video recomandate nu urmăresc să faciliteze partajarea ilicită a unor conținuturi protejate și nici să promoveze astfel de partajări.
- 96 Pe de altă parte, deși YouTube obține venituri din reclame prin intermediul platformei sale și permite utilizatorilor care au încărcat conținuturi, precum și titularilor de conținuturi protejate de dreptul de autor să participe la aceste venituri, nu rezultă că modelul economic al acestei platforme se întemeiază pe prezența unor conținuturi ilicite pe aceasta ori că acest model urmărește să încurajeze utilizatorii să încarce astfel de conținuturi, nici că scopul sau utilizarea principală a YouTube constă în partajarea ilicită a unor conținuturi protejate.
- 97 În cauza C-683/18, din decizia de trimitere reiese că nici Cyando, operatorul platformei de stocare-hosting și de partajare de fișiere Uploaded, nu procedează la crearea, la selecția, la vizionarea și la controlul conținuturilor încărcate pe platforma sa. Pe de altă parte, aceasta își informează utilizatorii, în condițiile de utilizare a platformei sale, că le este interzis să încalce dreptul de autor prin intermediul acesteia.
- 98 În plus, astfel cum s-a arătat la punctul 73 din prezenta hotărâre, încărcarea de către utilizatori de conținuturi protejate pe platforma Uploaded nu le permite acestora să pună conținuturile menționate direct la dispoziția publicului, din moment ce accesul la conținutul încărcat nu este posibil decât printr-un link de descărcare ce este comunicat numai utilizatorului care a efectuat încărcarea. Este cert și că această platformă nu permite ea însăși partajarea acestui link și, așadar, a conținutului încărcat cu alți utilizatori de internet. Astfel, nu numai că Cyando nu furnizează instrumente destinate

în mod specific să faciliteze partajarea ilicită, pe platforma sa, a unor conținuturi protejate sau să promoveze astfel de partajări, ci, mai general, aceasta nu cuprinde niciun instrument care să permită celorlalți utilizatori de internet să cunoască conținuturile care sunt stocate pe aceasta și să le acceseze. Mai mult, Cyando nu participă la eventuala plasare a linkurilor de descărcare în surse terțe precum bloguri, forumuri sau „colecții de linkuri”. Pe de altă parte, o platformă de stocare-hosting și de partajare de fișiere precum Uploaded oferă utilizatorilor săi diferite posibilități de utilizare licite.

- 99 Elsevier arată însă că între 90 %-96 % dintre fișierele care pot fi consultate pe Uploaded reprezintă fișiere care au conținuturi ilicite, ceea ce este contestat de Cyando, care susține că numai 1,1 % din ansamblul fișierelor consultate efectiv privesc conținuturi protejate de dreptul de autor, ceea ce ar corespunde cu 0,3 % din volumul total al datelor stocate.
- 100 În această privință, trebuie amintit, pe de o parte, că, astfel cum s-a arătat la punctul 75 din prezenta hotărâre, numai atunci când utilizatorul platformei decide să pună conținutul încărcat la dispoziția „publicului” acest utilizator și, pe cale de consecință, operatorul platformei care servește drept intermediar pot efectua o „comunicare publică” în sensul articolului 3 alineatul (1) din Directiva privind dreptul de autor. Pe de altă parte, trebuie subliniat că, dacă s-ar dovedi că utilizarea principală sau preponderentă a platformei operate de Cyando constă în punerea la dispoziția publicului în mod ilicit a unor conținuturi protejate, această circumstanță ar figura printre elementele relevante în vederea determinării caracterului intenționat al intervenției acestui operator. Relevanța unei asemenea circumstanțe ar fi cu atât mai importantă cu cât operatorul menționat s-ar abține să pună în aplicare măsurile tehnice adecvate care sunt de așteptat din partea unui operator obișnuit de diligent în situația sa pentru a contracara în mod credibil și eficient încălcările dreptului de autor pe platforma sa.
- 101 În sfârșit, independent de temeinicia afirmației Elsevier cu privire la proporția ridicată de conținuturi protejate, comunicate public în mod nelegal prin intermediul Uploaded, caracterul intenționat al intervenției operatorului acestei platforme ar putea decurge din faptul, a cărui verificare revine instanței de trimitere, că modelul economic adoptat de acest operator se întemeiază pe disponibilitatea unor conținuturi ilicite pe platforma sa și urmărește să încurajeze utilizatorii săi să partajeze astfel de conținuturi prin intermediul acesteia.
- 102 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, este necesar să se răspundă la prima întrebare adresată în fiecare dintre cele două cauze că articolul 3 alineatul (1) din Directiva privind dreptul de autor trebuie interpretat în sensul că operatorul unei platforme de partajare de materiale video sau al unei platforme de stocare-hosting și de partajare de fișiere, pe care utilizatorii pot pune în mod nelegal la dispoziția publicului conținuturi protejate, nu realizează o „comunicare publică” a acestora în sensul dispoziției menționate, cu excepția cazului în care acesta contribuie, dincolo de simpla punere la dispoziție a platformei, la permiterea accesului public la asemenea conținuturi cu încălcarea dreptului de autor. Aceasta este situația în special atunci când acest operator are cunoștință în mod concret despre punerea la dispoziție ilicită a unui conținut protejat pe platforma sa și nu îl șterge sau nu blochează prompt accesul la acesta ori atunci când operatorul respectiv, în pofida faptului că știe sau ar trebui să știe că, în general, sunt puse la dispoziția publicului conținuturi protejate în mod nelegal prin intermediul platformei sale de utilizatorii acesteia, se abține să pună în aplicare măsurile tehnice adecvate care sunt de așteptat din partea unui operator obișnuit de diligent în situația sa pentru a contracara în mod credibil și eficient încălcările dreptului de autor pe platforma sa sau atunci când participă la selectarea de conținuturi protejate comunicate public în mod nelegal, furnizează pe platforma sa instrumente destinate în mod specific partajării ilicite a unor asemenea conținuturi ori promovează cu bună știință astfel de partajări, ceea ce poate fi confirmat de împrejurarea că operatorul a adoptat un model economic care încurajează utilizatorii platformei sale să realizeze în mod nelegal comunicarea publică a unor conținuturi protejate pe aceasta.

Cu privire la a doua și la a treia întrebare adresate în cauzele C-682/18 și C-683/18

- 103 Prin intermediul celei de a doua și al celei de a treia întrebări adresate în fiecare dintre cele două cauze, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită să se stabilească dacă articolul 14 alineatul (1) din Directiva privind comerțul electronic trebuie interpretat în sensul că intră în domeniul de aplicare al acestei dispoziții activitatea operatorului unei platforme de partajare de materiale video sau a unei platforme de stocare-hosting și de partajare de fișiere, în măsura în care această activitate privește conținuturile încărcate pe platforma sa de către utilizatori ai acesteia. În cazul unui răspuns afirmativ, această instanță solicită în esență să se stabilească dacă articolul 14 alineatul (1) litera (a) din această directivă trebuie interpretat în sensul că, pentru a fi exclus, în temeiul acestei dispoziții, de la beneficiul exonerării de răspundere prevăzute la articolul 14 alineatul (1), operatorul menționat trebuie să aibă cunoștință despre acțiunile ilicite concrete ale utilizatorilor săi aferente unor conținuturi protejate care au fost încărcate pe platforma sa.
- 104 Potrivit articolului 14 alineatul (1) din Directiva privind comerțul electronic, statele membre veghează ca, atunci când un serviciu al societății informaționale constă în stocarea informațiilor furnizate de un destinatar al serviciului, furnizorul aceluși serviciu să nu fie responsabil pentru informațiile stocate la cererea unui destinatar al serviciului, cu condiția ca furnizorul să nu aibă cunoștință reală despre activitatea sau informația ilicită, iar în ceea ce privește acțiunile în daune, să nu aibă cunoștință despre fapte sau circumstanțe din care să rezulte că activitatea sau informația este vădit ilicită sau furnizorul, din momentul în care ia cunoștință despre acestea, acționează prompt pentru a elimina informațiile sau pentru a bloca accesul la acestea.
- 105 În conformitate cu o jurisprudență constantă, dispoziția menționată trebuie interpretată atât în raport cu termenii acesteia, cât și luând în considerare contextul său, precum și obiectivele urmărite de reglementarea din care face parte (Hotărârea din 26 ianuarie 2021, Szpital Kliniczny im. dra J. Babińskiego Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Krakowie, C-16/19, EU:C:2021:64, punctul 26 și jurisprudența citată). Pentru ca furnizorul unui serviciu pe internet să poată intra în domeniul său de aplicare, este esențial ca acesta să fie un „furnizor intermediar” în sensul urmărit de legiuitor în cadrul secțiunii 4 din capitolul II din Directiva privind comerțul electronic. În această privință, din considerentul (42) al acestei directive rezultă că derogările în materie de răspundere prevăzute de aceasta nu acoperă decât cazurile în care activitatea furnizorului de servicii în cadrul societății informaționale prezintă un caracter pur tehnic, automat și pasiv, ceea ce presupune că furnizorul respectiv nu cunoaște și nici nu controlează informațiile transmise sau stocate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 23 martie 2010, France și Google, C-236/08-C-238/08, EU:C:2010:159, punctele 112 și 113).
- 106 Prin urmare, pentru a verifica dacă operatorul unei platforme de partajare de materiale video sau al unei platforme de stocare-hosting și de partajare de fișiere poate fi exonerat, în temeiul articolului 14 alineatul (1) din Directiva privind comerțul electronic, de răspunderea sa pentru conținuturile protejate pe care utilizatorii le comunică public în mod nelegal prin intermediul platformei sale, trebuie să se examineze dacă rolul exercitat de acest operator este neutru, cu alte cuvinte dacă comportamentul său este pur tehnic, automat și pasiv, presupunând lipsa cunoașterii ori a controlului conținuturilor pe care le stochează, sau dacă, dimpotrivă, operatorul menționat joacă un rol activ de natură să îi confere o cunoaștere sau un control al acestor conținuturi (a se vedea prin analogie Hotărârea din 12 iulie 2011, L'Oréal și alții, C-324/09, EU:C:2011:474, punctul 113 și jurisprudența citată).
- 107 În această privință, este necesar să se arate că, în ipoteza în care instanța de trimitere ar constata, în cadrul examinării articolului 3 alineatul (1) din Directiva privind dreptul de autor, că YouTube sau Cyando contribuie, dincolo de simpla punere la dispoziție a platformei sale, la permiterea accesului public la conținuturi protejate cu încălcarea dreptului de autor, operatorul în cauză nu ar putea invoca exonerarea de răspundere prevăzută la articolul 14 alineatul (1) din Directiva privind comerțul electronic.

- 108 Desigur, astfel cum a arătat domnul avocat general la punctele 138-140 din concluziile sale, aspectul dacă un astfel de operator efectuează o „comunicare publică” în sensul articolului 3 alineatul (1) din Directiva privind dreptul de autor, nu este, în sine, determinant pentru a aprecia dacă se aplică articolul 14 alineatul (1) din Directiva privind comerțul electronic. Nu este mai puțin adevărat că un asemenea operator care contribuie, dincolo de simpla punere la dispoziție a platformei, la permiterea accesului public la astfel de conținuturi cu încălcarea dreptului de autor nu poate fi considerat că îndeplinește condițiile de aplicare impuse de această din urmă dispoziție, amintite la punctele 105 și 106 din prezenta hotărâre.
- 109 În cazul în care instanța de trimitere ajunge la o constatare contrară celei vizate la punctul 107 din prezenta hotărâre, este necesar să se arate, dincolo de împrejurarea, menționată la punctele 92 și 97 din prezenta hotărâre, potrivit căreia operatorii platformelor în discuție în litigiul principal nu procedează la crearea, la selecția, la vizionarea și la controlul conținuturilor încărcate pe platforma lor, că faptul, evocat de această instanță, că operatorul unei platforme de partajare de materiale video precum YouTube pune în aplicare măsuri tehnice care urmăresc detectarea, printre materialele video comunicate public prin intermediul platformei sale, a unor conținuturi susceptibile să încalce dreptul de autor nu implică faptul că, procedând astfel, operatorul menționat joacă un rol activ care îi conferă cunoașterea sau controlul conținutului materialelor video menționate, în caz contrar fiind excluși de la regimul exonerării de răspundere prevăzut la articolul 14 alineatul (1) din Directiva privind comerțul electronic furnizorii de servicii ale societății informaționale care adoptă măsuri ce vizează în mod precis combaterea unor astfel de încălcări.
- 110 Este cert deopotrivă că operatorul în cauză trebuie să respecte condițiile impuse de această dispoziție pentru exonerarea de răspundere.
- 111 În ceea ce privește condiția prevăzută la articolul 14 alineatul (1) litera (a) din Directiva privind comerțul electronic, aceasta nu poate fi considerată neîndeplinită pentru simplul motiv că respectivul operator este conștient, în general, de faptul că platforma sa este utilizată și pentru a partaja conținuturi susceptibile să încalce drepturi de proprietate intelectuală și că, prin urmare, are cunoștință abstractă despre punerea la dispoziție ilicită a unor conținuturi protejate pe platforma sa.
- 112 Astfel, după cum a arătat domnul avocat general la punctele 172-190 și 196 din concluziile sale, din modul de redactare, din obiectivul și din economia articolului 14 alineatul (1) din Directiva privind comerțul electronic, precum și din contextul general în care se înscrie acesta reiese că ipotezele vizate la acest articol 14 alineatul (1) litera (a), și anume cea în care furnizorul serviciilor în cauză are „cunoștință [reală] despre activitatea sau informația ilicită” și cea în care un asemenea furnizor are „cunoștință de fapte sau circumstanțe din care să rezulte că activitatea sau informația este vădit ilicită”, se referă la activități și la informații ilicite concrete.
- 113 În această privință, pe lângă faptul că, potrivit modului de redactare a articolului 14 alineatul (1) litera (a) din Directiva privind comerțul electronic, caracterul ilicit al activității sau al informației trebuie să rezulte dintr-o cunoaștere reală sau să fie vădit, cu alte cuvinte trebuie să fie stabilit în mod concret sau ușor de identificat, trebuie arătat că acest articol 14 alineatul (1) constituie, astfel cum reiese din considerentele (41) și (46) ale acestei directive, expresia echilibrului pe care aceasta din urmă urmărește să îl instituie între diferitele interese existente, printre care figurează respectarea libertății de exprimare garantate prin articolul 11 din cartă. Astfel, pe de o parte, furnizorilor serviciilor în discuție nu li se poate impune, în conformitate cu articolul 15 alineatul (1) din directiva menționată, obligația generală de supraveghere a informațiilor pe care le transmit sau le stochează sau o obligație generală de a căuta în mod activ fapte sau circumstanțe din care să rezulte că activitățile sunt ilicite. Pe de altă parte, în temeiul articolului 14 alineatul (1) litera (b) din Directiva privind comerțul electronic, acești furnizori trebuie, din momentul în care iau cunoștință despre o informație ilicită, să acționeze prompt pentru a elimina această informație sau pentru a bloca accesul la ea cu

respectarea principiului libertății de exprimare. Or, astfel cum a subliniat de asemenea instanța de trimitere, un asemenea furnizor își poate îndeplini această obligație numai cu privire la conținuturi concrete.

- 114 În această privință, împrejurarea că operatorul unei platforme de partajare de conținuturi online realizează o indexare automată a conținuturilor încărcate pe această platformă, că platforma menționată conține o funcție de căutare și că aceasta recomandă materiale video în funcție de profilul sau de preferințele utilizatorilor nu poate fi suficientă pentru a considera că acest operator are cunoștință „concretă” despre activitățile ilicite realizate pe aceeași platformă sau despre informațiile ilicite stocate pe aceasta.
- 115 În ceea ce privește, mai precis, a doua dintre ipotezele prevăzute la articolul 14 alineatul (1) litera (a) din Directiva privind comerțul electronic, și anume cea care vizează „cunoașterea faptelor sau a circumstanțelor din care să rezulte că activitatea sau informația este vădită ilicită”, Curtea a constatat că este suficient ca furnizorul de servicii în cauză să fi luat cunoștință, într-un fel sau altul, de fapte sau circumstanțe pe baza cărora un operator economic diligent ar fi trebuit să constate nelegalitatea în cauză și să acționeze în conformitate cu acest articol 14 alineatul (1) litera (b). Astfel, sunt vizate în special situația în care un asemenea furnizor descoperă existența unei activități sau a unei informații ilicite în urma unei examinări efectuate din proprie inițiativă, precum și cea în care existența unei astfel de activități sau informații îi este comunicată. În acest al doilea caz, deși, desigur, o comunicare nu poate înlătura automat beneficiul exonerării de răspundere prevăzute la articolul 14 menționat, întrucât o comunicare privind activități sau informații pretins ilicite poate să nu fie suficient de precisă și de susținută, în general, aceasta constituie totuși un element de care instanța națională trebuie să țină seama pentru a aprecia, în raport cu informațiile transmise astfel furnizorului, dacă acesta a avut în realitate cunoștință de faptele sau de împrejurările pe baza cărora un operator economic diligent ar fi trebuit să constate nelegalitatea (Hotărârea din 12 iulie 2011, L'Oréal și alții, C-324/09, EU:C:2011:474, punctul 122).
- 116 În acest context, este necesar să se arate că notificarea unui conținut protejat care a fost comunicat public în mod nelegal prin intermediul unei platforme de partajare de materiale video sau al unei platforme de stocare-hosting și de partajare de fișiere trebuie să conțină suficiente elemente pentru a permite operatorului acestei platforme să se asigure, fără o examinare juridică aprofundată, de caracterul ilicit al acestei comunicări și de compatibilitatea unei eventuale eliminări a acestui conținut cu libertatea de exprimare.
- 117 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, este necesar să se răspundă la a doua și la a treia întrebare adresate în fiecare dintre cele două cauze că articolul 14 alineatul (1) din Directiva privind comerțul electronic trebuie interpretat în sensul că activitatea operatorului unei platforme de partajare de materiale video sau a unei platforme de stocare-hosting și de partajare de fișiere intră în domeniul de aplicare al acestei dispoziții, cu condiția ca acest operator să nu joace un rol activ de natură să îi confere o cunoaștere sau un control al conținuturilor încărcate pe platforma sa.
- 118 Articolul 14 alineatul (1) litera (a) din Directiva privind comerțul electronic trebuie interpretat în sensul că, pentru a fi exclus, în temeiul acestei dispoziții, de la beneficiul exonerării de răspundere prevăzute la acest articol 14 alineatul (1), un astfel de operator trebuie să aibă cunoștință despre acțiunile ilicite concrete ale utilizatorilor săi, aferente unor conținuturi protejate care au fost încărcate pe platforma sa.

Cu privire la a patra întrebare adresată în cauzele C-682/18 și C-683/18

- 119 Prin intermediul celei de a patra întrebări adresate în fiecare dintre cele două cauze, instanța de trimitere solicită să se stabilească dacă articolul 8 alineatul (3) din Directiva privind dreptul de autor trebuie interpretat în sensul că se opune ca titularul drepturilor să poată obține o ordonanță

președințială împotriva unui intermediar ale cărui servicii sunt utilizate de un terț pentru a încălca acest drept numai după ce o astfel de încălcare a fost semnalată acestui intermediar și se produce din nou.

- 120 Din deciziile de trimitere reiese că, prin intermediul acestei întrebări, instanța de trimitere ridică problema compatibilității cu articolul 8 alineatul (3) din Directiva privind dreptul de autor a aplicării, în situații precum cele în discuție în cauzele principale, a regimului „răspunderii perturbatorului” (*Störerhaftung*), prevăzut în dreptul german, în ipoteza în care s-ar constata că YouTube și Cyando nu realizează ele însele o comunicare publică a conținuturilor ilicite încărcate de utilizatorii platformelor lor respective și că acestea intră în domeniul de aplicare al regimului exonerării de răspundere prevăzut la articolul 14 alineatul (1) din Directiva privind comerțul electronic.
- 121 Instanța de trimitere arată în această privință că, potrivit jurisprudenței sale, împotriva intermediarilor ale căror servicii sunt utilizate de un terț pentru a încălca un drept de proprietate intelectuală pot fi introduse acțiuni în încetare în calitate de „perturbatori”. Astfel, în cazul unei asemenea încălcări, poate fi acționat în justiție ca „perturbator” acela care, fără a fi autor sau complice la această încălcare, contribuie intenționat în vreun mod la aceasta, cu o legătură de cauzalitate adecvată, deși avusese din punct de vedere juridic și material posibilitatea de a preveni încălcarea menționată. Angajarea „răspunderii perturbatorului” presupune astfel încălcarea unor obligații de comportament a căror întindere depinde de aspectul dacă și în ce măsură se poate impune în mod rezonabil „perturbatorului” să controleze sau să supravegheze terții pentru a împiedica încălcări ale drepturilor de proprietate intelectuală.
- 122 Instanța de trimitere precizează că, în ipoteza în care „perturbatorul” este un furnizor al cărui serviciu constă în stocarea de informații furnizate de un utilizator, acesta poate, în principiu, să facă obiectul unei somații de încetare numai în cazul în care, după notificarea unei încălcări clare a unui drept de proprietate intelectuală, acest drept este încălcat din nou sau continuă să fie încălcat, ca urmare a faptului că furnizorul menționat nu a intervenit prompt după respectiva notificare pentru a elimina conținutul în discuție sau pentru a bloca accesul la acesta și pentru a se asigura că nu se vor produce din nou astfel de încălcări.
- 123 Pe de altă parte, din deciziile de trimitere reiese că acest regim are vocația de a se aplica numai atunci când furnizorul de servicii nu avea, până la data notificării unei astfel de încălcări, „cunoștință” despre aceasta în sensul articolului 14 alineatul (1) litera (a) din Directiva privind comerțul electronic.
- 124 Din aceasta rezultă că, prin intermediul celei de a patra întrebări adresate în fiecare dintre cele două cauze, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 8 alineatul (3) din Directiva privind dreptul de autor trebuie interpretat în sensul că se opune ca, în temeiul dreptului național, titularul drepturilor să poată obține o ordonanță președințială împotriva intermediarului al cărui serviciu a fost utilizat de un terț pentru a încălca dreptul său, fără ca acest intermediar să fi avut cunoștință despre aceasta în sensul articolului 14 alineatul (1) litera (a) din Directiva privind comerțul electronic, numai dacă, înainte de inițierea procedurii judiciare, această încălcare a fost notificată prealabil intermediarului, iar acesta nu a intervenit prompt pentru a elimina conținutul în discuție sau pentru a bloca accesul la acesta și pentru a se asigura că nu se vor produce din nou astfel de încălcări.
- 125 Potrivit articolului 8 alineatul (3) din Directiva privind dreptul de autor, „[s]tatele membre trebuie să asigure că titularii de drepturi pot solicita ca o ordonanță președințială să fie pronunțată împotriva intermediarilor ale căror servicii sunt folosite de către terți pentru a contraface dreptul de autor sau un drept conex”.
- 126 Potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, competența atribuită instanțelor naționale în conformitate cu această dispoziție trebuie să le permită să adreseze unor asemenea intermediari un ordin judecătoresc prin care să fie obligați să ia măsuri care contribuie nu numai la încetarea

încălțărilor aduse drepturilor de autor sau drepturilor conexe prin intermediul serviciilor lor din domeniul societății informaționale, ci și la prevenirea unor noi încălțări (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 februarie 2012, SABAM, C-360/10, EU:C:2012:85, punctul 29 și jurisprudența citată).

- 127 Astfel cum reiese din considerentul (59) al Directivei privind dreptul de autor, modalitățile ordonanțelor președințiale pe care statele membre trebuie să le reglementeze în temeiul articolului 8 alineatul (3) din această directivă, precum cele privind condițiile care trebuie îndeplinite și procedura care trebuie urmată, rămân sub incidența dreptului național (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 februarie 2012, SABAM, C-360/10, EU:C:2012:85, punctul 30 și jurisprudența citată).
- 128 Normele instituite de statele membre, precum și aplicarea lor de către instanțele naționale trebuie însă să respecte obiectivele Directivei privind dreptul de autor (a se vedea prin analogie Hotărârea din 7 iulie 2016, Tommy Hilfiger Licensing și alții, C-494/15, EU:C:2016:528, punctul 33, precum și jurisprudența citată) și limitările care decurg din aceasta, precum și din izvoarele de drept la care face trimitere această directivă. Astfel, în conformitate cu considerentul (16) al directivei menționate, aceste norme nu pot aduce atingere dispozițiilor Directivei privind comerțul electronic referitoare la răspundere și în special articolelor 12-15 din aceasta (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 februarie 2012, SABAM, C-360/10, EU:C:2012:85, punctele 31 și 32, precum și jurisprudența citată).
- 129 Instanța de trimitere arată, în această privință, că condiția impusă de dreptul german, potrivit căreia titularul drepturilor, care consideră că dreptul său de autor sau dreptul său conex a fost încălcat prin comunicarea publică a operei sale într-un spațiu de stocare al unui furnizor de servicii, trebuie mai întâi să informeze acest furnizor pentru a-i da posibilitatea de a pune capăt prompt acestei încălțări și de a preveni repetarea acesteia, fără a fi expus, în special, la cheltuieli de judecată, urmărește în mod precis să țină seama de logica inerentă articolului 14 alineatul (1) din Directiva privind comerțul electronic, precum și de interdicția prevăzută la articolul 15 alineatul (1) din această directivă de a impune unui astfel de furnizor o obligație generală de supraveghere a informațiilor pe care le stochează sau de a căuta în mod activ fapte sau circumstanțe din care să rezulte că activitățile sunt ilicite.
- 130 În această privință, trebuie să se constate, mai întâi, că articolul 14 din Directiva privind comerțul electronic nu impune statelor membre să prevadă o asemenea condiție.
- 131 Astfel, din articolul 14 alineatul (3) din Directiva privind comerțul electronic, interpretat în lumina considerentului (45) al acesteia, reiese că această exonerare de răspundere prevăzută la acest articol 14 alineatul (1) nu aduce atingere posibilității instanțelor naționale sau autorităților administrative naționale de a impune furnizorului în cauză să pună capăt unei încălțări sau să o prevină, inclusiv prin eliminarea informațiilor ilicite sau prin blocarea accesului la acestea din urmă. Rezultă că un furnizor poate fi destinatarul unor somații adoptate în temeiul dreptului național al unui stat membru, chiar dacă îndeplinește una dintre condițiile alternative prevăzute la articolul 14 alineatul (1) menționat, și anume chiar în ipoteza în care nu este considerat responsabil (Hotărârea din 3 octombrie 2019, Glawischnig-Piesczek, C-18/18, EU:C:2019:821, punctele 24 și 25).
- 132 În aceste condiții, trebuie subliniat că articolul 14 alineatul (3) din Directiva privind comerțul electronic consacră de asemenea posibilitatea statelor membre de a prevedea proceduri de reglementare a eliminării informațiilor ilicite sau blocării accesului la acestea. Astfel, deși sunt obligate, în temeiul articolului 8 alineatul (3) din Directiva privind dreptul de autor, să garanteze titularilor drepturilor prevăzute de această directivă dreptul la o cale de atac împotriva furnizorilor ale căror servicii sunt folosite de terți pentru a încălca aceste drepturi, totuși, statele membre pot prevedea o procedură prealabilă exercitării acestui drept la o cale de atac, care să țină seama de faptul că furnizorul respectiv nu este responsabil pentru încălțarea în cauză, în temeiul articolului 14 alineatul (1) din Directiva privind comerțul electronic.

- 133 În cadrul unei asemenea proceduri prelabile, un stat membru poate să prevadă o condiție precum cea menționată la punctul 129 din prezenta hotărâre. Astfel, o asemenea condiție, permițând totodată eliminarea sau blocarea informațiilor ilicite, urmărește să oblige titularul drepturilor, într-o primă etapă, să îi ofere furnizorului de servicii posibilitatea de a pune capăt prompt încălcării în cauză și de a preveni repetarea acesteia, fără ca acest furnizor, care nu este responsabil pentru încălcare în sensul articolului 14 alineatul (1) din Directiva privind comerțul electronic, să fie expus în mod nejustificat unor cheltuieli de judecată și fără ca titularul drepturilor să fie lipsit, într-o a doua etapă, de posibilitatea de a solicita, în cazul în care furnizorul menționat nu ar îndeplini obligațiile care îi revin, pronunțarea unei ordonanțe președințiale împotriva aceluiași furnizor în temeiul articolului 8 alineatul (3) din Directiva privind dreptul de autor.
- 134 În ceea ce privește, în continuare, articolul 15 alineatul (1) din Directiva privind comerțul electronic, acesta interzice statelor membre să impună unui furnizor de servicii o obligație generală de supraveghere a informațiilor pe care le stochează sau de a căuta în mod activ fapte sau circumstanțe din care să rezulte că activitățile sunt ilicite.
- 135 Curtea a statuat în mai multe rânduri că măsurile care constau în obligarea unui furnizor să instituie, pe cheltuiala exclusivă a acestuia, sisteme de filtrare care implică o supraveghere generală și permanentă pentru a preveni orice atingere viitoare adusă drepturilor de proprietate intelectuală erau incompatibile cu articolul 15 alineatul (1) din Directiva privind comerțul electronic (a se vedea în acest sens Hotărârea din 24 noiembrie 2011, *Scarlet Extended*, C-70/10, EU:C:2011:771, punctele 36-40, precum și Hotărârea din 16 februarie 2012, *SABAM*, C-360/10, EU:C:2012:85, punctele 34-38).
- 136 Or, o condiție precum cea impusă de dreptul german pentru adoptarea unor ordonanțe președințiale are ca efect tocmai evitarea ca un furnizor precum operatorul unei platforme de partajare de conținuturi online să fie expus unor astfel de ordonanțe și cheltuielilor de judecată aferente, chiar dacă, înainte de inițierea procedurii judiciare, acesta nu fusese informat cu privire la o încălcare săvârșită de un utilizator al acestei platforme a unui drept de proprietate intelectuală și nu avusese, așadar, posibilitatea de a remedia o astfel de încălcare și de a lua măsurile necesare pentru a preveni noi încălcări. În lipsa unei astfel de condiții, un asemenea operator ar fi obligat, pentru a preveni încălcările de acest tip și pentru a evita să fie expus, din cauza lor, acestor ordonanțe și acestor cheltuieli, să supravegheze activ ansamblul conținuturilor încărcate de utilizatorii platformei menționate.
- 137 În aceste condiții, trebuie să se considere că o condiție precum cea prevăzută de dreptul național în cauzele principale este compatibilă cu articolul 15 alineatul (1) din Directiva privind comerțul electronic.
- 138 În sfârșit, în ceea ce privește compatibilitatea unei condiții precum cea în discuție în litigiile principale cu obiectivele urmărite de Directiva privind dreptul de autor, trebuie amintit că din cuprinsul punctelor 63 și 64 din prezenta hotărâre, precum și din jurisprudența Curții rezultă că revine autorităților și instanțelor naționale, în cadrul măsurilor adoptate pentru protejarea titularilor drepturilor, sarcina de a asigura un just echilibru între, pe de o parte, protecția dreptului de proprietate intelectuală, de care se bucură acești titulari în temeiul articolului 17 alineatul (2) din cartă, și, pe de altă parte, cea a libertății de a desfășura o activitate comercială de care beneficiază furnizorii de servicii în temeiul articolului 16 din cartă, precum și cea a libertății de exprimare și de informare, garantată utilizatorilor de internet prin articolul 11 din cartă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 24 noiembrie 2011, *Scarlet Extended*, C-70/10, EU:C:2011:771, punctele 45 și 46), precum și Hotărârea din 16 februarie 2012, *SABAM*, C-360/10, EU:C:2012:85, punctele 43 și 44).
- 139 Or, o condiție precum cea impusă de dreptul german pentru adoptarea unor ordonanțe președințiale nu încalcă acest echilibru.

- 140 Mai exact, o astfel de condiție, protejând totodată furnizorul de servicii împotriva consecințelor prezentate la punctul 136 din prezenta hotărâre, nu lipsește titularul drepturilor de posibilitatea de a pune capăt în mod efectiv încălcărilor săvârșite de terți ale dreptului său de autor sau dreptului său conex prin intermediul serviciului în cauză și de a preveni noi încălcări. Astfel, este suficient ca titularul drepturilor să notifice existența unei asemenea încălcări prestatorului de servicii pentru ca acesta să fie obligat să elimine prompt conținutul în cauză sau să blocheze accesul la acesta și să ia măsurile adecvate pentru a preveni săvârșirea unor noi încălcări, în caz contrar titularul drepturilor fiind îndreptățit să solicite pronunțarea unei ordonanțe președințiale.
- 141 Revine însă instanțelor naționale sarcina de a se asigura, în aplicarea acestei condiții și în special în interpretarea adverbului „prompt”, că respectiva condiție nu conduce la întârzierea încetării efective a unei încălcări a unui drept de autor sau a unui drept conex astfel încât aceasta să cauzeze prejudicii disproporționate titularului drepturilor, ținând seama, în acest scop, de rapiditatea și de întinderea geografică cu care asemenea prejudicii, astfel cum subliniază considerentul (52) al Directivei privind comerțul electronic, pot fi provocate în cadrul serviciilor societății informaționale.
- 142 În acest context, trebuie amintit și că, potrivit articolului 18 alineatul (1) din Directiva privind comerțul electronic, statele membre veghează ca acțiunile în justiție prevăzute în dreptul intern privind activitățile serviciilor societății informaționale să permită adoptarea rapidă de măsuri, inclusiv măsuri interimare, destinate să ducă la încetarea oricărei încălcări presupuse și să prevină orice altă atingere adusă intereselor respective.
- 143 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, este necesar să se răspundă la a patra întrebare adresată în fiecare dintre cele două cauze că articolul 8 alineatul (3) din Directiva privind dreptul de autor trebuie interpretat în sensul că nu se opune ca, în temeiul dreptului național, titularul unui drept de autor sau al unui drept conex să poată obține o ordonanță președințială împotriva intermediarului al cărui serviciu a fost utilizat de un terț pentru a încălca dreptul său, fără ca acest intermediar să fi avut cunoștință despre aceasta în sensul articolului 14 alineatul (1) litera (a) din Directiva privind comerțul electronic, numai dacă, înainte de inițierea procedurii judiciare, această încălcare a fost notificată prealabil intermediarului menționat, iar acesta nu a intervenit prompt pentru a elimina conținutul în discuție sau pentru a bloca accesul la acesta și pentru a asigura că nu se produc din nou astfel de încălcări. Revine însă instanțelor naționale sarcina de a se asigura, în aplicarea unei astfel de condiții, că aceasta nu conduce la întârzierea încetării efective a încălcării astfel încât să îi cauzeze prejudicii disproporționate acestui titular.

Cu privire la a cincea și la a șasea întrebare adresate în cauzele C-682/18 și C-683/18

- 144 Întrucât aceste întrebări sunt adresate numai în ipoteza unui răspuns negativ atât la prima, cât și la a doua întrebare adresată, nu este necesar să se răspundă la acestea.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 145 Întrucât, în privința părților din litigiile principale, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Marea Cameră) declară:

- 1) Articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională trebuie interpretat în sensul că operatorul unei**

platforme de partajare de materiale video sau al unei platforme de stocare-hosting și de partajare de fișiere, pe care utilizatorii pot pune în mod nelegal la dispoziția publicului conținuturi protejate, nu realizează o „comunicare publică” a acestora în sensul dispoziției menționate, cu excepția cazului în care acesta contribuie, dincolo de simpla punere la dispoziție a platformei, la permiterea accesului public la asemenea conținuturi cu încălcarea dreptului de autor. Aceasta este situația în special atunci când acest operator are cunoștință în mod concret despre punerea la dispoziție ilicită a unui conținut protejat pe platforma sa și nu îl șterge sau nu blochează prompt accesul la acesta ori atunci când operatorul respectiv, în pofida faptului că știe sau ar trebui să știe că, în general, sunt puse la dispoziția publicului conținuturi protejate în mod nelegal prin intermediul platformei sale de utilizatorii acesteia, se abține să pună în aplicare măsurile tehnice adecvate care sunt de așteptat din partea unui operator obișnuit de diligent în situația sa pentru a contracara în mod credibil și eficient încălcările dreptului de autor pe platforma sa sau atunci când participă la selectarea de conținuturi protejate comunicate public în mod nelegal, furnizează pe platforma sa instrumente destinate în mod specific partajării ilicite a unor asemenea conținuturi ori promovează cu bună știință astfel de partajări, ceea ce poate fi confirmat de împrejurarea că operatorul a adoptat un model economic care încurajează utilizatorii platformei sale să realizeze în mod nelegal comunicarea publică a unor conținuturi protejate pe aceasta.

- 2) Articolul 14 alineatul (1) din Directiva 2000/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2000 privind anumite aspecte juridice ale serviciilor societății informaționale, în special ale comerțului electronic, pe piața internă (directiva privind comerțul electronic) trebuie interpretat în sensul că activitatea operatorului unei platforme de partajare de materiale video sau a unei platforme de stocare-hosting și de partajare de fișiere intră în domeniul de aplicare al acestei dispoziții, cu condiția ca acest operator să nu joace un rol activ de natură să îi confere o cunoaștere sau un control al conținuturilor încărcate pe platforma sa.

Articolul 14 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2000/31 trebuie interpretat în sensul că, pentru a fi exclus, în temeiul acestei dispoziții, de la beneficiul exonerării de răspundere prevăzute la acest articol 14 alineatul (1), un astfel de operator trebuie să aibă cunoștință despre acțiunile ilicite concrete ale utilizatorilor săi, aferente unor conținuturi protejate care au fost încărcate pe platforma sa.

- 3) Articolul 8 alineatul (3) din Directiva 2001/29 trebuie interpretat în sensul că nu se opune ca, în temeiul dreptului național, titularul unui drept de autor sau al unui drept conex să poată obține o ordonanță președințială împotriva intermediarului al cărui serviciu a fost utilizat de un terț pentru a încălca dreptul său, fără ca acest intermediar să fi avut cunoștință despre aceasta în sensul articolului 14 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2000/31, numai dacă, înainte de inițierea procedurii judiciare, această încălcare a fost notificată prealabil intermediarului menționat, iar acesta nu a intervenit prompt pentru a elimina conținutul în discuție sau pentru a bloca accesul la acesta și pentru a asigura că nu se produc din nou astfel de încălcări. Revine însă instanțelor naționale sarcina de a se asigura, în aplicarea unei astfel de condiții, că aceasta nu conduce la întârzierea încetării efective a încălcării astfel încât să îi cauzeze prejudicii disproporționate acestui titular.

Semnături